

T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Klasik Arkeoloji Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEKİ
ELAIOUS (ELEONTE) KYLIKSLERİ

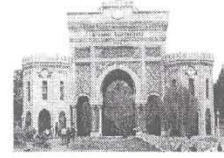
Tuğçe Akbaytogan
2501410502

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Elif Tül Tulunay

İstanbul 2010

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüz **ARKEOLOJİ** Anabilim Dalında ders dönemindeki Eğitim - Öğretim Programını başarı ile tamamlayan **2501410502** numaralı TUĞÇE AKBAYTOGAN'IN hazırladığı **“İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEKİ ELAİOUS (ELEONTE) KYSLİKSİLERİ”** konulu **YÜKSEK LİSANS/ DOKTORA TEZİ** ile ilgili **TEZ SAVUNMA SINAVI**, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 15.Maddesi uyarınca **26.08.2010 PERŞEMBE** günü saat **11.00'de** yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin**Kabulü**.....'ne* **OYBİRLİĞİ /OYÇOKLUĞUYLA** karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ(*)	İMZA
PROF.DR.ELİF TÜL TULUNAY	Kabul	
PROF.DR.HALUK ABBASOĞLU	Kabul	
PROF. DR. İNCİ DELEMEN	Kabul	
PROF. DR. VEDAT ÇELGİN	Kabul	
YRD. DOÇ. DR.SEDEF ÇOKAY KEPÇE	Kabul	

ÖZ

Bu Yüksek Lisans tezinin konusunu; Gelibolu'daki Elaious antik kenti nekropolünde, Birinci Dünya Savaşı sırasında, Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından, yapılan kazılarda ele geçen ve bugün bir bölümü İstanbul Arkeoloji Müzesi koleksiyonlarında bulunan yayınsız eserlerden seçilen, pişmiş toprak kylikler grubu oluşturmaktadır. Bu tezde öncelikle; Elaious antik kentinin konumu ve tarihçesi ile burada yapılan araştırma, kazı ve ele geçen buluntulara değinilmiştir. Ana konu olan kylikler; bezeme ve formlarına göre ayrılarak tarihlendirilmiş; ayrıntılı bilgi, fotoğraf ve çizimlerini içeren katalog hazırlanmıştır. Bu çalışma ile söz konusu yayınsız malzemenin sınıflandırılarak, tarihlendirilmesi ve arkeoloji dünyasına küçük de olsa bir katkı sunulması amaçlanmıştır.

ABSTRACT

The theme of this Master thesis consists the unpublished terracotta kylikes, found in the excavation in Gallipoli, Elaious ancient city necropolis by the French occupation forces during the First World War, of which some specimen exists in the collection of Istanbul Archaeological Museum. The location of Elaious ancient city, its history, the performed excavation, researches and the finds of the excavation are mentioned preceding in this thesis. Kylixes, as the main subject, are separated according to their decoration, forms and dated; a catalog with detailed information, photographs and drawings is prepared. With this study, the presentation of the mentioned unpublished finds, classifying and dating and in the end a modest supplement to the world of archaeology is desired.

ÖNSÖZ

Elaious antik kenti nekropolisinde, Birinci Dünya Savaşı sırasında, Gelibolu'daki Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından bilimsel olmayan kazılar yapılmış ve açılan mezarlarda gün ışığına kavuşan eserler, İstanbul Arkeoloji Müzesi ile Paris Louvre Müzesi arasında paylaştırılmış ve bugüne dek bir iki parça haricinde yayınlanmamıştır. Bu tez çalışması, Elaious'ta bulunan ve İstanbul Arkeoloji Müzesi koleksiyonlarında korunan eserler arasındaki kyliksler grubunun; incelenmesini, sınıflandırılarak tarihlendirilmesini ve kataloglanmasını amaçlamaktadır. Araştırma sırasında karşılaşılan en büyük güçlük, Elaious kazılarında ele geçen eserlerin büyük bir bölümünün Paris Louvre Müzesi'nde korunması ve yayınlanmamış olmasının yanı sıra, kylikslerin hangi mezarlarda bulunduklarının, belgeleme çalışmalarının yetersizliği nedeniyle, belirlenememesidir. Araştırmada; Elaious'un konumu, tarihçesi, antik kent ve çevresinde yapılan araştırma ve kazılar ile bunlara ilişkin, İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Osmanlıca ve Fransızca arşiv belgelerine değinilmiş, ana konu olan kyliks buluntuları; bezeme ve formlarına göre kronolojik değerlendirilmiştir.

Tez çalışmam sırasındaki yardımları ve sabrı için, tez danışmanım Prof. Dr. Elif Tül Tulunay'a, tez aşamasında ve öncesinde desteğini esirgemeyen Prof. Dr. Haluk Abbasoğlu'na, tezimi hazırladığım sürece bana anlayış gösteren İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürü Zeynep Kızıltan ve diğer çalışma arkadaşlarıma, her aşamada desteğini gördüğüm Öğül Emre Öncü, Gülçay Yağcı ve Sedat Öztopbaş'a, her türlü teknik destek ve sabrı için kardeşim Korhan Akbaytogan'a, eserlerin çizimlerini yapan Burhan Gülkan'a, Fransızca çevirilerimi yapan Selin Önder, Kenan Eren ve Dinçer Savaş Lenger'e, Osmanlıca belgelerin araştırılması ve çevirisinde desteğini esirgemeyen Havva Koç'a, Hellence çeviriler konusunda Feza Demirkök'e ve tüm eğitim hayatım boyunca beni özveriyle destekleyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Öz	iii
Önsöz	iv
İçindekiler	v
Levhaların Listesi	vii
Ek Listesi	ix
Kısaltmalar	xi
Giriş	1
I. Elaious (Eleonte) Kenti	3
A. Konum ve Antik Kaynaklar.....	3
B. Tarihçe	4
C. Araştırma, Kazı ve Arşiv Belgeleri	7
II. Siyah Figürlü Kyliksler	12
A. Siana Kyliksi	12
B. Küçük Usta Kyliksleri	13
1. Dudaklı Kyliksler	13
2. Bantlı Kyliksler	15
3. Droop Kyliksler	15
4. Cassel Kyliksleri	16
a. Proto Cassel Kyliksi	16
b. Cassel Kyliksi	17
C. A Tipi Kyliksler.....	17
D. Diğer	20
III. Kırmızı Figürlü Kyliks	21

IV. Siyah Firnisli Kyliksler	22
A. C Tipi Kyliksler.....	22
B. V Formlu Kyliksler (Vicup)	23
C. Yüksek Kaideli Kyliks (Acrocup)	24
D. Kyliks Parçaları	24
V. Katalog	25
Sonuç	63
Kaynakça.....	66
Levhalar	
Ek	

LEVHALARIN LİSTESİ

- Levha 1** : Khersonesos Bölgesi Haritası (Barrington, 51)
- Levha 2** : Gelibolu Yarımadası / Çanakkale Şehitler Anıtı ve Morto Limanı
(Google Earth, Çevrimiçi)
- Levha 3** : 1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan Bölge Haritası
(Chamonard, v.d., lev. 4)
- Levha 4** : 1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan ve Kazılan
Bölümleri Gösteren Plan (Chamonard, v.d., lev. 5)
- Levha 5** : 1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan Nekropol Planı
(Chamonard, v.d., lev. 6)
- Levha 6** : 1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan Nekropol Planı
(Chamonard, v.d., lev. 7)
- Levha 7** : a - b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar
(Chamonard, v.d., 154, res. 3, 156, res. 4)
- Levha 8** : a - b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar
(Chamonard, v.d., 157, res. 5, 158, res. 6)
- Levha 9** : a - b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar
(Chamonard, v.d., 158, res. 7, 163, res. 8)
- Levha 10** : a) Louvre Müzesi'ndeki M.Ö.7.yy. Protokorinth Skyphos
(Waiblinger, res. 5)
- b) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları
(Chamonard, v.d., lev. 9)
- Levha 11** : a - b) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları
(Chamonard, v.d., lev. 10 - 11)
- Levha 12** : a - b - c) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları
(Chamonard, v.d., lev. 13, 15)
- Levha 13** : a) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları

(Chamonard, v.d., lev. 14)

b) Louvre Müzesi'ndeki A Tipi Kyliks

(Chamonard, v.d., lev. 8)

Levha 14 : 1845 yılında Parthenon'da bulunan yazıt parçası. (MÖ. 372)

(Schweigert, 171)

EK LİSTESİ

- Ek 1** : İstanbul Kumandanlığı, Topçu Kumandanlığı'ndan Müze Müdürlüğü'ne yazılan, 26.01.1923 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 2** : Ek 1'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 3** : Müze Müdürlüğü'nden, İstanbul Kumandanı Salahattin Adil Bey'e yazılan cevap mektubu. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 4** : Ek 3'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 5** : Müze Müdürlüğü'nden, Hars (Kültür) Müdürlüğü'ne yazılan, 22.03.1923 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 6** : Ek 5'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 7** : Hars (Kültür) Müdürlüğü'nden, Müze Müdürlüğü'ne yazılan 27.03.1923 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 8** : Ek 7'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 9** : Müze Müdürlüğü'nden, Hars (Kültür) Müdürlüğü'ne yazılan, 09.05.1923 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 10** : Ek 9'daki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 11** : Hars (Kültür) Müdürlüğü'nden, Müze Müdürlüğü'ne yazılan mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 12** : Ek 11'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.

- Ek 13** : Hars (Kültür) Müdürlüğü'nden, Müze Müdürlüğü'ne yazılan 29.07.1923 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 14** : Ek 13'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 15 - 17** : Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından, Elaious (Eleonte)'de yapılan kazılarda bulunan ve Müze Müdürlüğüne 25.09.1923 tarihinde teslim edilen eserlerin listesi. (İst. Ark. Müz., Fransızca Arşivi)
- Ek 18** : Hars (Kültür) Müdürlüğü'nden, Müze Müdürlüğü'ne yazılan 5.01.1924 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 19** : Ek 18'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 20** : Müze Müdürlüğü'nden, Hars (Kültür) Müdürlüğü'ne yazılan, 09.01.1924 tarihli mektup. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 21** : Ek 20'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.
- Ek 22** : Dâhiliye Vekâletinden, Hariciye Vekâletine yazılan 05.12.1925 tarihli mektubun, Hars (Kültür) Müdürlüğü'nde bulunan kopyası. (İst. Ark. Müz., Osmanlıca Arşivi)
- Ek 23** : Ek 22'deki Osmanlıca mektubun Türkçe çevirisi.

KISALTMALAR

aç.	: Ağız çapı
ÇÇ	: Çanak çömlek
Ed.	: Editör
Env. No.	: Envanter numarası
İst. Ark. Müz.	: İstanbul Arkeoloji Müzesi
Kat. No.	: Katalog numarası
kç.	: Kaide çapı
lev.	: Levha
mev. yük.	: Mevcut yükseklik
MÖ.	: Milattan önce
no.	: Numara
Res.	: Resim
s.	: Sayfa
Üniv.	: Üniversite
v.d.	: ve devamı
v.s.	: ve saire
Yay.	: Yayınevi
yük.	: Yükseklik
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

1891 yılında kurulan İstanbul Arkeoloji Müzeleri (Müze-i Hümayun) koleksiyonlarının büyük bir bölümünü; Osmanlı İmparatorluk Dönemi ve Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak yapılan çeşitli kazılardan gelmiş eserler oluşturur.

Bu kazılardan biri de; Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından, I. Dünya Savaşı sırasında Gelibolu'da Elaious antik kentinde yapılan nekropolis kazısıdır. Her ne kadar arkeolojik bir kazı gibi görünse de içinde bulunan savaş ortamı nedeniyle, salt buluntu elde etmek için çabucak yapıldığından, bilimsel olmaktan çok uzaklaşmıştır. Bulunan eserlere ait belgelerin tümü ve toplam malzemedan oldukça büyük bir grup seçme eser Paris Louvre Müzesi'ne götürülmüştür. Diplomatik yazışmalar sonucunda İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne bırakılması sağlanan eserler ise Paris'tekilere oranla oldukça az sayıda olup kötü koruna gelmiştir. Bunlar 15 adet pişmiş toprak figürin, 2 adet pişmiş toprak kandil ve 12 adet pişmiş toprak ağırşak, 3 adet cam koku şişesi, 1 bronz strigilis, 3 adet bronz ok ucu, 2 adet kemik ağırşak, 1 kemik halka ve 1 kemik sap, 2 adet bronz sikke ve 286 adet keramiktir. Bu eserlerden birkaçı, Müzenin Ek Bina "İstanbul Çevre Kültürleri (Thrakia-Bithynia-Bizans)" salonunda tek bir vitrinde teşhir edilmektedir. Louvre ve İstanbul Arkeoloji Müzelerindeki malzemenin Louvre'dan birkaç eser haricinde yayınlanmamış olması da, Elaious'tan ele geçmiş eserlerin bir bütün halinde değerlendirilmesini zorlaştırmaktadır.

Tezin konusu; İstanbul Arkeoloji Müzesi envanterine kayıtlı, Elaious'tan 286 adet keramik eserin bir grubunu oluşturan pişmiş toprak kylikslerdir. Bu çalışma ile söz konusu yayınsız malzemenin içinden seçtiğim kyliksler grubunun tasniflenmesi, tarihlenmesi, olabilirse mezarlarının belirlenmesi ve bir yayın için altyapı oluşturarak arkeoloji dünyasına tanıtılması amaçlanmıştır.

Öncelikle, sorumlusu olduğum çanak çömlek koleksiyonundaki Elaious eserlerinin envanter fişleri, envanter defterleri, Müzenin Osmanlıca - Fransızca belge ve yazışmalar arşivi taranmış, bulunan Osmanlıca belgelerin çevirileri yaptırılmıştır. Elde edilen tüm bu bilgiler tez danışmanım Prof. Dr. Elif Tül Tulunay ile

değerlendirilerek tezin ana hat planı oluşturulmuştur. Gerekli bilgi ve dokümanlar toplandıktan sonra depolarda ve teşhirde bulunan eserlerin restorasyon ve konservasyonları, Müze Müdürlüğü'nün izni doğrultusunda yaptırılmış, eserler fotoğraf çekimi ve çizim için hazır hale getirilmiştir. Tez kapsamına alınan eserler tarafımdan fotoğraflanmış, Photoshop programı ile düzeltilmiş, eserlerin CorelDraw programı ile bilgisayarda ölçekli çizimleri yapılmış, Munsell Soil Color Charts, 1994 ile hamur renkleri saptanmıştır. Daha sonra eserlerin fişleri hazırlanarak envanter bilgileri geçirilmiştir. Kyliksler öncelikle bezemelerine göre siyah figürlü, kırmızı figürlü ve siyah firnisli olmak üzere üç ana gruba ayrılmış, alt bölümler formlarına göre kronolojik olarak sınıflandırılmıştır.

I. Bölüm'de Elaious antik kentinin konumu, antik kaynaklar ile desteklenerek anlatılmış devamında kentin tarihçesi verilmiştir. Bugün mevcut olmayan kalıntılar seyyahların anlatımından aktarılmıştır. Kentte yapılan araştırma ve kazılarla ilgili olarak; Fransız İşgal Kuvvetleri Kazısı'na geniş olarak yer verilmiş, elde edilen ve Ekler kısmında sunulan arşiv belgeleriyle konu desteklenmiştir.

Bezeme ve formlarına göre kronolojik olarak gruplandırılan malzemedен, siyah figürlü kyliksler II. Bölüm'de, kırmızı figürlü kyliks III. Bölüm'de, siyah firnisli kyliksler ise IV. Bölüm'de anlatılmış, benzerleri tespit edilerek tarihlendirilmiş, form özellikleri ve bezemeleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

V. Bölümü, katalog oluşturur. II, III ve IV. bölümlerdeki anlatıma bağlı olarak sıralanan katalogda, katalog numarası, müze envanter numarası, hamur bilgileri ve ölçüleri verilmiştir. Eserin durumu anlatıldıktan sonra tanımı, analojisi ve tarihlenmesi yapılmıştır. Katalogda kylikslerin fotoğrafı ve çizimi birlikte verilmiştir.

Sonuç bölümünde kylikslerin sınıflandırılması ile varılan sonuç değerlendirilirken, Elaious kentinin stratejik konumuna, burada kabul gören kültlere ve Protesilaos'un kent için önemine değinilmiş, Arşiv belgelerinin incelenmesi de, yapılan kazıların bilimsel olmadığı yanı sıra, eserlerin de İşgal Kuvvetleri tarafından, Asar-ı Atika Nizamnamesi'ne rağmen, usulsüz olarak Fransa'ya götürüldüğünü ortaya çıkarmıştır.

I. ELAÏOUS (ELEONTE) KENTİ

A. Konum ve Antik Kaynaklar

Elaious antik kenti, Khersonesos¹ Yarımadası'nın güney bölümü yakınlarında, Ela Denizinin güney ağzında, Elles Burnu'nun² kuzeydoğusunda, bugünkü Çanakkale Şehitler Anıtı'nın bulunduğu alan ile batısında yer alan Morto Limanı arasındadır (Umar, 1993: 237). Bu küçük körfez aynı zamanda antik kentin limanı konumundadır. Troia ovasının tam karşısında yer alır. Çanakkale Boğazına hâkim bir tepede bulunan kent, boğaz girişine en yakın noktadadır (**Lev. 1**). Kentin yer aldığı kayalık plato; kuş uçuşu 4 km. uzunluğunda olup, doğu ve güney tarafı denize sarp bir şekilde inmekte ve yer yer denizden 70 m. yüksekliğe ulaşmaktadır. Bölge, 2 km. kadar kuzeyde Kereviz deresi ile sınırlanır. Platonun batı tarafı ise denize doğru yumuşak bir iniş yapar (Chamonard, v.d., 1915: 148).

Donanmaların barındığı, Morto Limanı'na yukarıdan bakan, hafif engebeli arazide konumlanmış, korunaklı kent, askeri üs ve lojistik merkez olarak kullanılmıştır. Kentin bulunduğu tepeye günümüzde Eski Hisarlık ya da Hisarlık Tepe adı verilse de tepe ve yamaçlarında antik kente dair hiçbir kalıntı görülememektedir (**Lev. 2**).

Herodotos ve Thukydides'e göre, Elaious³ adını taşıyan kent (Thukydides: viii. 102. 2), MÖ. 6. yy. da kurulmuş bir Atina kolonisidir ve Protesilaos kutsal alanına sahiptir (Herodotos: vi, 140; vii, 33).

Strabon'a göre Eleous⁴ olarak adlandırılan kent, Thrakia Khersonesosu'nun güney ucunda, Troas'ın kıyısındaki, Sigeon burnunun karşısında, Kherbes köprüsünden, 170 stadia ve daha yukarıdaki Kardias'dan 400 stadia mesafededir (Strabon: vii, 331; xiii, 595).

¹ Gelibolu Yarımadası

² İlyas Burnu

³ 'Ελαϊοῦς

⁴ 'Ελεοῦς

Pomponius Mela (ii, 26), Plinius (40, iv, 49) ve Klaudios Ptolemaios (iii, 11,9; viii, 11, 9) kentin konumundan bahseden diğer antik yazarlardır (Oberhummer, 1905: 2227).

B. Tarihçe

Modern tarihçiler ve arkeologlar tarafından fazla araştırılmayan kentin ismi yayınlarda birbirinden farklı olarak; Hellence “**Elaious**”, Latince “**Eleus**” veya “**Elaeus**” ve son olarak da “**Eleonte**” olarak geçmektedir. Kentin adı; Hellence “**Elaios**”, delice zeytin ağacı, kelimesinden gelmektedir. Zeytini bol anlamındadır.

Kentin kuruluşu ile ilgili iki farklı görüş mevcuttur. İlki, MÖ. 7.yy.da büyük İon göçü ile Teos’tan gelen kolonistler tarafından, ikincisi ise, MÖ. 600 yılında Phorbas önderliğinde, bir Atina kolonisi olarak kurulduğudur (Boardman, 1964: 277) (Loukopoulou, 1989: 68) (Loukopoulou, 2004: 906).

Tüm yarımadayı, Thrak halkı Dolonkları yenilgiye uğratan Kypselos oğlu Atinalı Miltiades ele geçirmiştir (Herodotos: vi, 35 - 36). Ölümü üzerine yerine kardeşi Kimon’un oğlu Stesagoras ve daha sonra da II. Miltiades geçmiştir. Trakya’nın Pers egemenliğinde olduğu dönemde (MÖ. 513 - 479) Elaious da bu egemenliği kabul etmek zorunda kalmıştır. Pers egemenliğinden kurtulmak isteyen kentler, İonialıların, özellikle de Miletos’un önderliğinde baş kaldırıncı, Miltiades de ayaklananlar arasında yer alır. Miletos’un MÖ. 494’te düşmesinden sonra, kentlere karşı gönderilen Fenike donanması Tenedos’ta iken, Miltiades Atina’ya kaçar.

MÖ. 480 yılında Persler, Dareios’un oğlu Kserkses komutasında Hellas seferine çıkmadan önce, donanmalarını kentin limanında demirlemiş ve Protesilaos kutsal alanını ziyaret etmişlerdir (Herodotos: vii, 22).

Elaious ilk defa, MÖ. 5. yy. da Khersonesos federasyonunun bağlı listesine dâhil edilmiş, MÖ. 446 yılından itibaren diğer birlik üyelerine oranla daha az para ödemiştir. MÖ. 375 yılında kent; Attika-Delos deniz birliğine, ikinci kuruluşundan sonra üye olmuş ve tamamen Atinalılaştırmıştır (Isaac, 1986: 193).

Peloponnesos savaşlarında Atina donanması da müttefikleri Elaious'un limanını üs olarak kullanmıştır (Thukydides: viii, 107, 2). Bu dayanışma, Atinalıların, Spartalılara yenildiği, Aigos-potamoi savaşına kadar sürmüştür (Ksenophon: ii,1, 20).

Elaious'un, Atina'ya bağlılığı, iki yazıtla da doğrulanmıştır. Bunlardan ilki, 1845 yılında Parthenon'da bulunan ve MÖ. 372 yılına tarihlenen küçük bir parçadır (**Lev. 14.**) Parçada, "Elaious'lular Atinalı'ları bir taçla onurlandırır" yazmaktadır (Schweigert, 1939: 171–173).

İkinci yazıt ise, MÖ. 357 yılına ait bir fermanıdır ve Elaiouslu elçiler bu fermanla Atina'ya olan bağlılıklarını ifade ederler (Schweigert, 1939: 13 - 14).

Kentten antik kaynaklarda sıklıkla bahsedilmesi, yakınında yer alan, Asya topraklarına ilk ayak basan Thesialı kahraman Protesilaos'un mezar anıtı ve kentin stratejik durumu ile ilgilidir (Herodotos: vii, 33, 9. 116); (Thukydides: viii, 102); (Strabon: vii, 51); (Plinius: iv, 11, 49); (Arrianos: i, 11, 5); (Pausanias iii, 4, 6).

Kehanete göre Troia Savaşında ilk önce karaya çıkan asker, ilk ölen olacaktır. Protesilaos, birkaç Troia askeri öldürdükten sonra vurularak bu kehaneti doğrulamıştır (Jones, 2001: 141).

Protesilaos kutsal alanından söz eden ilk antik yazar Herodotos'tur. Temenosla çevrili bu alanda bir mezar anıtı olduğundan, içinde altın, gümüş ve bronzdan adak eşyalarının saklandığından ve bu hazinenin Artayktes tarafından yağmalanarak komutanı olduğu Sestos'a götürüldüğünden bahseder (Herodotos: ix, 116).

Sözü edilen bu kaynaklara dayanarak Fransız İşgal Kuvvetleri ve 1910 yılında Schliemann, Karaağaçtepe adı verilen mevkide mezar anıtını bulabilmek için kazı yapmış, ancak sadece prehistorik buluntulara ulaşabilmişlerdir.

MÖ. 334 yılında, Perslere karşı harekete geçen Büyük İskender Troia'ya hareket etmeden önce, Protesilaos kutsal alanını ziyaret eder ve kurbanlar keser. Bunun yanında, Zeus, Athena ve Herakles için de sunaklar yaptırır (Arrianos: i, 11, 5).

MÖ. 200 yılında V. Philippos kenti kuşatmıştır (Livius: xxxi, 16, 5). Roma ve Bizans dönemlerinde de varlığını sürdüren kente, I. Justinianus (MS. 527 - 565), deniz kıyısında sarp bir kayalıkta, boğazı düşman saldırılarından korumak amacıyla, olağanüstü yükseklikte surları olan bir kale inşa ettirir (Prokopius: iv, 16). Kent son olarak, Büyük Konstantinus ve Licinius arasındaki savaşlarda rol oynamıştır (Zosimos: ii, 23).

Bundan sonra kent hakkında bilgimiz yoktur. Haçlı seferlerinde; barınmaya uygun olan limanın, Haçlılar tarafından da kullanılmış olduğu düşünülebilir.

Elaious, MÖ. 5. yy. ortalarından itibaren sikke darp etmiştir. Kentte, MÖ. 350 - 280 yıllarını kapsayan dönemde, ön yüzde gemi pruvası, arka yüzde çelenk içinde **ΕΛΛΑΙ** yazısı; ön yüzde Athena başı, arka yüzde sağa dönük baykuş ile **ΕΛΛΑΙΟΥΣΙΩΝ** yazısı ve ön yüzde Artemis başı, arka yüzde arı ile **ΕΛΛΑΙΟΥΣΙΩΝ** yazısı olan bronz sikkeler basılmıştır (Imhoof-Blumer, 1883: 45); (Head, 1911: 259).

Kent, Atina'ya olan bağlılığını ön yüzde Athena başı, arka yüzde baykuş olan sikkeleri ile de vurgulamaktadır.

Roma İmparatorluk Dönemi'nde ise kent, sadece Commodus ve Caracalla adına sikke basmıştır (Imhoof-Blumer, 1883: 46 - 48); (Head, 1911: 260).

Bu dönemde sikkelerde kullanılan ikonografi hemen hemen kentin Hellen dönemi darplarındakilerle aynıdır. Ön yüzde Commodus'un defne çelenkli, zırhlı ve paludamentumlu büstü yer alan bu sikkelerin arka yüzlerinde, çelenk içinde **ΕΛΛΑΙΟΥΣΙΩΝ**; çelenk içinde gemi pruvası; çelenk içinde gemi pruvası üzerinde ayakta duran, askeri elbiseler içinde Protesilaos ve yine çelenk içinde bir elinde patera tutan, diğer eli thyraterium üzerinde duran Artemis yer alır. Caracalla zamanına ait bir sikkede ise, ön yüzde imparatorun defne çelenkli, zırhlı ve paludamentumlu büstü, arka yüzde ise cepheden tasvir edilmiş Artemis görülmektedir (Head, 1911: 259).

C. Araştırma, Kazı ve Arşiv Belgeleri

Khersonesos'u ziyaret eden 18. yy. seyyahlarından hiçbiri görünen bir kalıntısı olmadığından, Elaious'tan bahsetmez. Sadece İngiliz seyyah Pococke, boğazın girişindeki kaleleri anlatırken, Eski Hisar adı verilen Asya tarafındaki kaleden söz eder (Pococke, 1771: v, 249).

Ancak R. Chandler'e göre, modern kalenin kuzeyinde yer alan bu köyün ucunda antik bir kente ait kalıntılar bulunmakta idi. Eskiden Eleus diye adlandırılan bu kent fakir ve harap durumdaydı. Düzensiz dar sokakları ile kalenin kuzeyinde ve uçurumun kenarında yer alıyordu. Trakya Khersonessosu'nun ucunda bulunan bu burnu Türkler **"Eles"** burnu diye adlandırmaktaydı. Bu ismin antik Eleus isminden gelmiş olması muhtemeldir. R. Chandler ayrıca Sed-ül-bahr kalesinin sur duvarının yakınında büyük bir Korinth sütun başlığı ve akanthus yaprakları ile süslü diğer bir sütun başlığı gördüğünü ifade eder (Chandler, 1775: 32 - 33).

19. yy. seyyahlarından, J. B. Le Chevalier **"Eleus"** olarak adlandırdığı şehri, Sed-ül-bahr adlı köyün civarında aramıştır (Le Chevalier, 1802: 1, 271).

M. G. F. A. Choiseul-Gouffier'in, Osmanlı İmparatorluğu'nda yaptığı gezi sırasında, burası ile ilgili çizmiş olduğu resimde; ön planda Fransız İşgal Kuvvetleri, Morto koyu ve plajı, ikinci planda dirsek yapan kayalık ile Eski Hisarlık denen kale kalıntısı, arka planda Asya yakası görülmekte idi (Choiseul-Gouffier, 1872: 373, lev.50). M. G. F. A. Choiseul-Gouffier Eski Hisarlığın yer aldığı platonun ismini **Eleus** olarak belirtmektedir.

19. yy. coğrafyacılarından H. Kiepert'in antik haritasında kent **"Elaeus"** olarak görülmektedir (Kiepert, 1854).

Troia hafiri H. Schliemann da, Troia'yı anlattığı kitabında, Elaious'un ismi ve yerinden bahsetmiştir (Schliemann, 1881: 877).

20. yy. da, Atina Fransız Okulu üyeleri; M. M. Ch. Piccard ve A. Reinach savaştan önce Khersonessosu ziyaret etmişlerdir (Picard, v.d., 1912: 275). Sed-ül-bahr kalesinin içinde bir sunak ve sütun başlığı gördüklerinden bahsederler. Bir çeşme duvarı ile Panaghia adındaki kilisenin önünde, iki adet Dor sütun başlığı ve

sütun gövdelerine ait tamburlara rastlamışlardır. Bunun yanında şehrin orta yerinde bulunan manastırın temelinde ve köyün çevrelediği eski kalede antik yapı taşları olduğundan, ancak başka hiçbir yerde antik kente ait bir kalıntıya rastlanmadığından bahsedilmektedir (Reinach, 1917: 29); (Picard, 1921: 130). Bütün bu devşirme malzeme muhtemelen, Elaious antik kentine ait idi.

Elaious yakınlarında bulunan Protesilaos mezar anıtından da, seyyahlar sık sık bahsetmiştir. J. B. Le Chavalier, kentin öbür ucunda Protesilaos'un bedeninin gömülü olduğu küçük bir yığma tepe şeklinde bir mezardan bahseder. M. G. F. A. Choiseul-Gouffier de bu mezardan bahsetmektedir. Sonuç olarak mezarın Eski Hisarlık'tan çok, Sed-ül-bahr'e yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Kentteki ilk kazı, 1915 yılında, I. Dünya Savaşı sırasında Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından yapılmıştır. İşgal Kuvvetlerinin siper kazıları ve Türk topçu ateşiyle, Eski Hisarlık Tepesi'nde bir nekropolis ortaya çıkmıştır. Akropolün kuzeyindeki platoda yer alan nekropolis, Süleymandere yatağına doğru alçalarak iner ve Morto köyünde son bulur. Kent yerleşmesinin de bu taraflarda olduğu düşünülmektedir. Kazı alanı, Kereviz dereye 1 km. mesafede ve buruna giden yolun aşağı yukarı ortasında, yaklaşık 300 m. genişliktedir (**Lev. 4**), (Chamonard, v.d., 1915: 155).

1915 yılının Mayıs ayında, Fransa'nın Afrika I. Kısım Harekât Komutanı Albay Nieger'in yönetiminde kazıya başlanmıştır (Boardman, 1964: 277). Bu kısımda ele geçen yazıt ve sikkelerden, kentin Elaious olduğu anlaşılmış ve Ağustos ayının sonuna kadar ortaya çıkarılan lahit sayısının 17, pithos sayısının 10'a ulaşmasıyla alan genişletilmiştir.

Bu kazı sonucunda bulunan, 390'ı pithos ve 319'u lahit olmak üzere toplam 709 adet mezara, arazinin kuzeyinde devam eden çalışmalarla yeni lahit ve pithoslar da eklenmiştir (**Lev. 5 - 6**). Kazı çalışmaları 12 Aralık 1915'te tamamlanmıştır (Waiblinger, 1978: 846). Mezarlar, kuzeydoğu-güneybatı veya nadir olarak kuzeybatı-güneydoğu yönündedir. Tekne ve kapaktan oluşan sade lahitler toprağın üzerine konulmuştur. 1 ve 2 m. lik olmak üzere iki boydadırlar. Basit bir şekilde yapılmış olup bezeme ve silmeleri yoktur. Tümü yekpare şekilde oyulmuşlardır

(Lev. 7 - 9). Lahitlerin kapak ve teknelerinin yapıldığı kalker cinsi taş, çevrede bol miktarda bulunmaktadır. Kapakların tekne ile birleşen kısımları düzgün bir şekilde oyulmuştur.

Kazı sırasında lahitlerin bir kısmı bütünlükleri bozulmadan bulunmuştur. İçlerinde iskelet ve etrafında ölü hediyeleri görülür. Bazı lahitlerde bulunan çift iskeletten bunların ikinci kez kullanıldığı anlaşılmaktadır. İkinci kez kullanılmış bir lahdin içinin toprak ve çakılla dolu olduğu ve buluntuların karışmış olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir lahitte altta Sestos şehrine ait bir sikke, bundan başka Augustus Dönemi'ne ait gümüş bir sikke ve Domitianus tasvirli bir sikke; üst tabakada Caracalla veya Elagabalus tasvirli bir sikke daha bulunmuştur ki, bu son sikke ile lahdin MS. 3. yy. da açılmış olduğu anlaşılır. Nekropoliste ele geçen hiçbir lahitte mezar sahibinin kimliğini açıklayıcı stel, yazıt v.b' ye rastlanmamıştır.

Pek çok iskelet, dağılmış ve bozulmuş durumda ele geçmiştir. Sırtüstü yatırılmış olan bireylere ait iskeletlerin başı, kuzey - güney istikametinde olanlarda kuzeye; doğu - batı istikametinde olanlarda ise doğu veya batıya bakar. Bazı mezarlarda iki, hatta üç iskeletin bulunduğu görülür. Bazı mezarlarda bu iskeletler yan yana yerleştirilmiş, bazılarında ise yenisine yer açmak için eskisi kenara itilmiş ve karmaşık durumdadır (Chamonard, v.d., 1915: 160 - 162).

Dikine yerleştirilmiş pithosların üst kısımları, içlerine toprak dolmaması için büyükçe yassı ve yuvarlak bir taşla örtülmüştür. Pithoslar, sağlam durmaları amacıyla taşlarla desteklenmişlerdir. Boyutları; 1.75 m. ile 1.25 m. arasında değişmektedir. Pithosların yanı sıra aynı şekilde oturtulmuş amphoralara da rastlanmıştır. Bunların içinde adak eşyaları, çanak çömlek ve günlük kullanım eşyaları da vardır (Chamonard, v.d., 1915: 162 - 164).

Mezarlarda ele geçen buluntular yaklaşık 1500 adettir. Çok sayıda, günlük kullanım kabı, kadeh, skyphos, oinokhoe ve lekythos ele geçmiştir. Bunların yanında az sayıda cam koku şişesi, pişmiş toprak figürin, bilezik, yüzük, kolye, pişmiş toprak kandil, strigilis ve tek bir bronz mızrak ucu ele geçmiştir **(Lev. 10 - 13)**. Buluntuların tarihlenmesi sonucunda, nekropolisin, MÖ. 6. yy. ve 5. yy. da kullanıldığı; mezarlarda MÖ. 4. yy. a ait buluntu ele geçmediğinden, bu yüzyılda

kullanımının kesintiye uğradığı ve MÖ. 3 ve 2. yy. da alana ölü gömmenin yeniden başladığı ortaya çıkar. Pithoslara ise, tek bir birey gömülmüş olup, sadece MÖ. 5. yy. da kullanılmışlardır (Chamonard, v.d., 1915: 177 - 186).

Küçük buluntular dışında, Elaious'ta bir de yazıt ele geçmiştir. Yazıt, II. Attalos tarafından, diplomasi ve savaştaki bağlılığı nedeniyle, Eumenes'e adanmıştır (Norwood, 1917: 2).

Buluntular, İşgal kuvvetlerinden Albay Girodon, Thomassin ve Piépape tarafından gemilerle Fransa'ya nakledilmiştir (Pottier, 1915: 160). Bugün, yaklaşık 1200 adet eser Paris Louvre Müzesinde, geri kalan küçük bir bölümü ise İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde olup, her iki grup da birkaçı haricinde yayınlanmamıştır. Eserlerin Fransa'ya nakli sırasında, kasalar içinde eserler karışmış ve birçoğunun etiketleri kaybolmuştur. Kazıyı yapan subayların raporları doğrultusunda da, mezarların tam içeriğini kavramak mümkün değildir (Pottier, 1931: 432). Kentin limanı ve akropolü hiç kazılmamıştır (Waiblinger, 1978: 845).

R. Demangel tarafından İstanbul'da bulunan eselerin bir kataloğu hazırlanmış, ancak bu katalog yayınlanmadan kaybolmuştur (Waiblinger, 1978: 846). R. Demangel imzalı tek belge, İstanbul Arkeoloji Müzesi arşivinde bulunan ve Macridy Bey, İhsan Bey ile Tahsin Bey'in de imzaladıkları, 25 Eylül 1923 tarihli, eserlerin adet ve ölçülerinin yazdığı Fransızca listedir (**Ek 15 - 17**).

Tez çalışması sırasında, İstanbul Arkeoloji Müzesi Osmanlıca ve Fransızca arşivinde yapılan araştırmalarda rastlanan en erken tarihli belge⁵, İstanbul Kumandanlığı'na bağlı Topçu Kumandanlığı tarafından, Müze-i Hümayûn'a yazılan mektuptur. Belgede, Fransızların Çanakkale Boğazı mevkiinde kazı yaparak beş yüze yakın lahit ve birçok pithos çıkardıklarından bahsedilmektedir (**Ek 1 - 2**). Müze Müdürlüğü'nün bu mektup ile kazılardan haberdar olduğu ve bunun üzerine bu izinsiz kazılar ile ilgili Fransız İşgal Kuvvetleri Komutanı General Antoine Charpy'ye bir muhtıra yollandığı ve durumun aynı zamanda Türkiye Millet Meclisi'ne bağlı, dönemin Kültür Müdürlüğü'ne de bildirildiği anlaşılmaktadır (**Ek 3 - 8**). Genaral Antoine Charpy'e, yapılan kazıların, yürürlükte bulunan Âsar-ı Atika

⁵ 26.01.1923

Nizamnamesine göre, ruhsata bağlanmasının gerektiğinin bildirildiğı ancak bu uyarının general tarafından uzun süre cevapsız bırakıldığı belirtilmektedir (**Ek 9 - 12**). Daha sonra eserlerin küçük bir bölümünün Müze'ye teslim edildiğı, ancak izinsiz kazıların Ocak 1924'te yeniden başladığı anlaşılmaktadır (**Ek 13 - 19**). Ortaya çıkan buluntuların Yunan işgali sırasında, Fransa'ya gemilerle nakledildiğı ve bunların miktarının tespit edilemediğı, geri kalan eserlerin ise dağılık vaziyette kazı alanında bırakıldığı belgelerden anlaşılmaktadır (**Ek 20 - 23**).

II. SİYAH FİGÜRLÜ KYLIKSLER

A. Siana Kyliksi

(K 1) numaralı kyliks; MÖ. 575 – 560 yıllarında yoğun üretilen ve epeyce yaygın olan, Siana kyliksleri için tek örneğimizdir. Çift ve tek friz süslemeli olarak ayrılan Siana kâselerinin, tek friz süslemeli grubuna örnektir. Kaidesinin büyük bölümü noksan olmasına rağmen, mevcut parçadan formu anlaşılmaktadır. Kaidenin kâseyle birleştiği yerdeki siyah ışın dizisi Doğu Yunan özelliğidir. Kabın her iki tarafında da aynı sahne tekrarlanmıştır. Sahne, soldan, sağa dönük bir sfenks ile başlar; yüz ve kol kısımları diğer kadın figürlerinde de olduğu gibi, beyazdır. Hemen önünde, ayakta sağa dönük duran çıplak bir erkek figürü ve khiton giymiş bir kadın figürü vardır. Başları sağ profilden gövdeleri $\frac{3}{4}$ cepheden işlenmiştir. Sahnenin ortasında, Herakles'in Nemea aslanı ile mücadelesi görülür. Herakles, soldan sağa geniş bir adımla hamle yaptığı aslanı, başını kollarıyla göğsüne bastırıp sıkarak, boğmaya çalışmaktadır. Bu sahnenin sağında yer alan figürün, başı mücadeleye dönük olarak ve sol profilden, gövdesi cepheden, kolları ve bacakları sağ profilden betimlenmiştir. Bu figürün sağında, yine mücadele sahnesini izler durumda, sol profilden çıplak bir erkek figürü görülür. En sağda yer alan sola doğru oturmuş sfenksin başı diğerinin aksine mücadeleye değil, arkaya doğru, sağa dönüktür. Figürlerdeki ayrıntılar kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Sahnenin alt kısmı siyah bant ile sınırlanmıştır. Her iki kulpun altında ters lotus motifleri görülmektedir. Kabın iç kısmında, ortada kırmızı ve siyah renkte değişimli yapılmış bir sıra dil bezeme çemberi içinde, sağa dönük bir horoz betimlenmiştir. Ayrıntılar, kazıma çizgiler ile verilmiştir.

Herakles'in aslanla mücadelesi için, çok benzer bir kyliks, Taranto Milli Arkeoloji Müzesi'nde (Museo Archeologico Nazionale di Taranto) bulunan 4477 envanter numaralı kasedir. Kyliksin bir yüzünde, ortada Herakles'in aslanla mücadelesi ve etrafında ayakta duran giyimli kadın ve erkek figürleri betimlenmiştir. (K 1) ile form ve sahne olarak benzerlik gösteren bu kyliks, Brijder (Brijder, 1991:

128) ve Beazley (Beazley, 1956: 65.55) tarafından Heidelberg ressamına atfedilmiştir.

Basel Antikenmuseum Sammlung'da bulunan B51953.8 envanter numaralı Siana kyliksinin tondosunda, dil bezemesi ile çevrelenmiş, sağa dönük bir horoz betimi vardır. Bu kylikteki horoz daha süslü ve detaylı işlenmiş olmakla birlikte (**K 1**) ile benzerdir (Desceudres, 1981: lev. 25, 5).

B. Küçük Usta Kylikleri

MÖ. 565 yılından itibaren başlayan bir geçişle, Siana Kylikleri yerlerini yavaş yavaş “Küçük Usta Kylikleri” ne bırakır. Bu geçiş dönemi kâselerine “Gordion Kylikleri” adı verilir. Siana ressamlarından çok azı aynı zamanda, Küçük Usta ressamı arasındadır. Kâselerin ayaklarında yavaş yavaş yükselme görülür. Çömlek ustalarının kapların dudak kısımlarında yaptıkları değişime, ressamlar başarılı bir şekilde uyum sağlamışlardır. Ancak yine de çömlekçilik kalitesi, bezeme kalitesinden daha iyidir (Boardman, 1997: 58).

MÖ. 560 yılından itibaren üreilmeye başlayan “Küçük Usta Kylikleri” ni, dört gruba ayırmak mümkündür: 1) Dudaklı, 2) Bantlı, 3) Droop ve 4) Cassel. Cassel tipi kâseler de kendi içinde, Proto Cassel ve Cassel olmak üzere ikiye ayrılırlar (Beazley, 1932: 167).

1. Dudaklı Kylikler

MÖ. 530 yılına kadar üretilen bu tip “Küçük Usta Kylikleri” form olarak, “Gordion Kylikleri” ne benzer. Figürle bezenmeyip hamur renginde bırakılan dudak bölümü dik olmasına rağmen keskin bir aç yapmaz. Kabın iç kısmında, dil motifleri ile çevrili figürlü alan vardır. İstisna olanlarda, yüksek dudağın üst kısmına yapılan figürler en fazla üç tanedir.

(**K 2**) numaralı eser, dudaklı kyliklerin istisnai örneklerinden biridir. Dudak kısmı boş bırakılmayıp figürle bezenmiştir. Kabın iç kısmı bezemesizdir. Kaidesi alçı

tümleme olması nedeniyle orijinal formundan uzaktır. Kaidenin alt kısmı iki kalın siyah bantla çevrelenmiş, bezeme yüksek dudağın kenarına yapılmıştır. Bezemede Komast sahnesi görülmektedir. Her iki tarafta da aynı sahne tekrarlanmıştır. Karşılıklı dans eden iki figürün arasında çok silik dikey olarak yazılmış, Hellence “ΨΟΦΙΣΤΗ” yazısı okunabilmektedir. Psophisi şeklinde okunabilen kelime, muhtemelen “ψοφῆω” (ses, gürültü çıkarmak) anlamındaki fiil olmalıdır (Lidell-Scott 1996: 2025). Bu da komast sahnesi ile oldukça uyumludur.

New York Metropolitan Müzesi’ndeki 74.51.1361 envanter numaralı Kıbrıs buluntusu dudaklı kylikste de, kabın dudak kenarında karşılıklı iki figür görülmektedir. (K 2) numaralı kyliks ile benzerlik gösteren bu kaptaki bezemeyi Richter karşılıklı iki boksör olarak yorumlamıştır (Richter, 1953: 8, lev.13, 20 a-d).

(K 3) numaralı kâse dudaklı kyliklere iyi bir örnektir. Dudak kenarı yalın bırakılmış olup, iç kısmında figür vardır. Bu kyliksin de kaidesi alçı tümleme olması nedeniyle orijinal formundan uzaktır. Kaidenin alt kısmı iki kalın siyah bantla çevrelenmiştir. İç kısmında, üçerli iki sıra konsantrik ince çizgi arasında, siyah ve mor dil bezeme, merkezde ise sağa dönük yan yana tavuk ile horoz figürü bulunmaktadır. Horozun vücut kısmı siyah, başı beyaz ve ibik kısmı kırmızıdır. Tavuk, siyah ayakları ve başı dışında tamamen beyazdır. Gövdesi kısmen horozun arkasında kalmış olup, ondan biraz öne (sağa) doğru, siyah, kıvrık ve çiçekli bir dala tünemiş durumdadır. Münih Antik Eserler Derlemi’nde (München Antiken Sammlungen) bulunan 9423 envanter numaralı tondo parçasında, (K 3)’ün bezemesi ile aynı şekilde, üçerli iki sıra konsantrik ince çizgi arasında, siyah ve mor dil bezeme ve merkezde sağa dönük yan yana tavuk ile horoz figürü betimlenmiştir (Fellman, 1988: lev. 31, 6).

Kassel Devlet Müzeleri (Staatliche Museen Kassel)’ndeki Atina buluntusu T387 envanter numaralı kylikste ise, tondoda çift renkli dil bezeme ortasında horoz ve tavuk figürü betimlenmiştir. Beazley tarafından C ressamına atfedilen kyliksin tondosundaki bezeme, (K 3) ile oldukça benzerdir (Lullies, 1972: lev. 79, 5).

(K 4) numaralı eser, diğer iki örnekten boyut ve form açısından biraz farklı olmasına rağmen, kaide yüksekliği ve ağız bölümünün dudaklı kâselere benzerliği

nedeniyle bu grupta değerlendirilmiştir. Diğer iki örnekten oldukça geniş ve yüksektir. Dudak kısmı **(K 3)**' te olduğu gibi hamur rengi ve bezemesiz bırakılmıştır. Yalın alandan sonra gelen siyah bandı, dil bezemeli bir şerit takip eder. Bezeme siyah ve kırmızı ile yapılmıştır. Gövdenin alt kısmı ve kaidesi -ayağın dış kenarı hariç- tamamen siyahtır. Kaidenin gövdeye birleştiği yerde antik tamir deliği vardır.

2. Bantlı Kyliksler

Bu kyliksler de tıpkı dudaklı kâseler gibi MÖ. 530 yılına kadar üretilmişlerdir. Bu tarihten sonra varlığını sürdürse de artık Küçük Usta üslubunda değildir. Dudaklı kylikslerden farkı, ağız kenarının siyah olmasıdır. Bezeme kulp alanı içinde, çoğunlukla palmetlerin arasındadır. Gövde ile ayağın birleştiği noktada, çift sıra siyah bant bulunur (Boardman, 1997: 60).

(K 5) numaralı kâse bantlı kyliksler için tek, fakat tipik bir örnektir. Kaide ve kulplardan biri alçı ile tümlenmiştir; kulp orijinal formu yansıtırsa da kaidesi yanıltıcıdır. Bezeme kulplar arası alan içindedir. Her iki tarafta da ayrı sahneler vardır. Figürler sağa doğru hareketli olup, bir yüzde, atları koşar durumda betimlenmiş üç süvari, diğer yüzde ise yine atları koşar durumda üç süvari ve aralarında mızraklı yaya asker figürleri görülmektedir. Bezemede ayrıntılar kazıma çizgilerle verilmiş olup, oldukça özensizdir. Figürler neredeyse stilize olarak betimlenmiştir. Kulpların her iki yanında görülen palmet bezemeler figürlü sahneleri sınırlamaktadır. Hollanda, Amsterdam Üniversitesi Allard Pierson Müzesi'nde bulunan benzer dudaklı kylikste de süvari ve asker betimleri görülmektedir. Her iki kylikste de figürler özensizdir (Brijder, 1996: 74-75, lev.104, 1-2).

3. Droop Kyliksler

MÖ. 540 yılında üretilmeye başlayan bu kâseler, MÖ. 510 yılında yavaş yavaş son bulurlar. İç bükey dudakları diğer kâselere oranla daha belirgindir. Dudak kısmı siyah olup, gövde çoğunlukla motifli şeritlerle bezenmiştir. Bitkisel motifler ve

ışın demetleri en çok görülen motiflerdir. Yüksek ayağın üst kısmında, düz bir şerit olup alt kısmı tamamen siyahtır.

Droop kyliksler için tek örneğimiz **(K 6)** numaralı eserdir. Çepeçevre siyah olan ağız kenarının altında, gövde tamamen bezenmiştir. Kabı çevreleyen lotus palmet dizisi siyah bant ile sınırlanır. Bunun altında küçük noktasal bezeme ve kaide ayak birleşimini çevreleyen ışın dizisi vardır.

Paris Louvre Müzesi'ndeki, El.77 envanter numaralı, Elaious buluntusu Droop Kyliksle form ve bezemeleri çok benzer özellikler göstermektedir. Kulp alanındaki bitkisel bezeme bire bir aynı olup, Paris'te bulunan kyliks koruna gelme açısından **(K 6)**'dan çok daha iyi durumdadır (Plaoutine, 1938: lev. 90, 4).

4. Cassel Kyliksleri

Proto Cassel ve Cassel olarak iki alt başlıkta incelenebilen bu kyliksler, MÖ. 540 – 520 yılları arasında üretilmişlerdir. Küçük Usta Kylikslerinin ana grubundan olmayıp, ikinci derece kâselerdir. Bunlar oldukça küçük ve basık formdadır. Basit bezemeli şeritlerle süslenmişlerdir. Dip kısımlarındaki ışın demetleri, Küçük Usta örnekleriyle örtüşür. Ancak süslenme tarzları daha çok Siana kâselerini anımsatmaktadır.

a. Proto Cassel Kyliksi

(K 7) bu tipe tek örnek olmakla birlikte kötü durumdadır. Kaidesi alçı tımlama olması nedeniyle yanıltıcıdır. Ağız kenarını, Cassel kâselerinde tipik olan dil motifi çevrelemiştir. Gövdenin alt kısmındaki ışın motifleri ve ağız kenarındaki dil bezemesi Küçük Usta özellikleridir. Kulplar arası alandaki bezemede; kâsenin bir tarafında, karşılıklı iki kuğu kanatlarını açmış birbirlerine meydan okur durumdadır. Diğer tarafta ise, iki insan figürü arasında tek kuğu görülmektedir. Figürler özensizdir. Işın dizisi ve figürlü sahneyi ayıran tomurcuk zinciri MÖ. 540 yılından sonra ortaya çıkan bir bezemedir. Kulpların kenarlarından çıkan lotus tomurcukları ile sahneler sınırlandırılmıştır.

(K 7) ile İtalya’da, Adria Milli Arkeoloji Müzesi (Adria-Museo Archeologico Nazionale)’nde bulunan bir kyliks bire bir aynı bezemeye sahiptir; ancak İtalya’daki kap çok daha iyi durumdadır (Bonomi, 1991: lev. 37, 9).

b. Cassel Kyliksi

(K 8) basık ve küçük gövdesi, dudak kenarını çevreleyen dil bezemesi ve kaide gövde birleşimindeki ışın demeti ile Cassel kâselerine tipik bir örnektir. Proto-Cassel kâselerinde kulp alanında görülen hayvan motifleri, yerini bitkisel bezemeye bırakmıştır. Kâse oldukça kötü korunagelmiş olmasına rağmen, izlerden bezemeler anlaşılabilmektedir. Ağız kenarını dönen kalın siyah bandı, tomurcuk yaprak ve ışın zincirleri takip eder.

Hollanda, Amsterdam Üniversitesi Allard Pierson Müzesi (Brijder, 1996: lev.117, 7,8, lev.118, 1) ve Boston Güzel Sanatlar Müzesi (Boston Museum of Fine Arts)’nde bulunan 62.22 numaralı (True, 1978: lev.99, 6) benzer Cassel Kyliksleri ile (K 8)’ in bezemeleri bire bir aynıdır.

C. A Tipi Kyliksler

Bu tip kyliksler, Eksekias’ın icadı olan ve “Küçük Usta Kyliksleri”nde olan dudağın kaldırılması ve kaidenin iyice kısaltılması ile MÖ. 500’den itibaren ortaya çıkan yeni bir formdur.

Bu yeni form için tipik örneğimiz (K 9) numaralı kylikstir. Oldukça özensiz bir formu ve bezemesi vardır. Gövdeyi çepeçevre dönen bezemede Dionysos ve Ariadne’nin betimlendiği bir şölen sahnesi (muhtemelen düğün şöleni) görülmektedir. Kâsenin bir yüzünde betimlenen sahne solda, ince bir minder üzerinde oturur vaziyette, sol elinde kantharos tutan giyimli, sakallı bir erkek figürü ile başlar. Elini öne doğru uzatmış, başı hemen önündeki hurma ya da palmye olması muhtemel ağaca dönüktür. Ağacın sağ alt tarafında başını yukarı doğru kaldırmış, sola dönük bir ceylan figürü görülmektedir. Sahnenin ortasında, sağa dönük, alçak bir sandık üzerinde oturan, giyimli ve sakallı bir erkek figürü vardır.

Öne doğru uzattığı elinde boynuz biçimli bir içki kabı tutmaktadır. Bu figürün Dionysos olduğu düşünülmektedir. Sahne, yine bir ağaç ve ağacın altına doğru ince bir minder üzerine uzanmış, başı sağa dönük, giyimli ve sakallı bir erkek figürü ile sonlanır. Kâsenin diğer tarafındaki sahne, solda oturur vaziyette sakallı bir erkek figürüyle başlar, ortada, başı sağa dönük, saç biçimi oldukça belirgin ve minder üzerine uzanmış vaziyette bir kadın figürü vardır. Bu figürün Ariadne olduğu düşünülmektedir. Hemen sağında, Ariadne'ye tamamen dönük ve oturur vaziyette yarı çıplak bir erkek figürü vardır. Sağ elinde tuttuğu süslü bir kâseyi ona doğru uzatmaktadır. Her iki tarafta da figürlerin arkasında asma filizleri görülmektedir. Figürlerdeki ayrıntılar kazıma çizgilerle belirtilmiştir. Her iki kulpun da alt kısımlarında tavşan figürleri vardır.

Kâsenin iç kısmında, hamur rengi dairesel alan içinde, başı sol profilden, gövdesi cepheden ve bacakları sağ profilden betimlenmiş bir Satyros görülür. Ellerini birbirine kavuşturmuş, koşar ya da dans eder vaziyettedir. Ayrıntılar kazıma çizgilerle verilmiş olup, saç ve sakal kısmında kırmızı boya görülmektedir. Aynı şekilde, Elaious buluntusu ve Paris Louvre Müzesi'nde bulunan EL458 envanter numaralı A tipi kyliksin iç kısmında benzer bir Satyros figürü vardır (Villard, 1951: lev. 115,10).

Atina Agorası buluntusu, benzer bir A tipi kylikste, Ariadne, boynuz biçimli kaptan içki içen Dionysos'un yanında, mindere uzanmış durumdadır (Moore,v.d., 1986: no. 1769). Küçük bir tondo parçasında ise, Satyros aynı şekilde başı arkaya dönük, elleri bel hizasında ve hareket eder durumda betimlenmiştir (Moore, v.d., 1986: no. 1777).

Paris Louvre Müzesi'nde, Elaious buluntusu EL408 envanter numaralı başka bir kylikste ise; Dionysos alçak bir sandık üzerinde oturur vaziyette, Ariadne ise arabada betimlenmiştir (Villard,1951: lev. 114, 1).

Yine Louvre Müzesi'nde EL223C envanter numaralı A tipi bir kylikste, Dionysos (**K 9**) ile benzer olarak, sahnenin ortasında taburede oturur vaziyette ve elindeki boynuz biçimli içki kabıyla betimlenmiştir (Villard, 1951: lev. 112, 6).

Tüm bu örneklerle karşılaştırıldığında, **(K 9)** numaralı kyliksin, Beazley tarafından “Leafless Group” (Yapraksız Grup) olarak sınıflandırılan gruba dâhil edilebileceği düşünülmektedir (Beazley, 1956).

Alçak Kaidesi profilli bir bantla yüksek gövde kısmından ayrılan **(K 10)**, tipik bir A Tipi Kyliks değildir; fakat bu tür kaplar Beazley tarafından A Tipi Kylikslerin bir çeşitlemesi olarak değerlendirilmişlerdir. Hollanda, Amsterdam Üniversitesi Allard Pierson Müzesi’ne bulunan 3484 (Brijder, 1996: 110, lev. 123, 124) ve New York Metropolitan Müzesi’nde bulunan 06.1021.159 envanter numaralı (Richter, 1953: lev. 40, 37) kyliksler form olarak **(K 10)** ile aynıdır.

(K 10) numaralı kyliks derin gövdeli, yüksekçe kaidelidir. Kaidenin gövdeye birleştiği bölümde bir boğum görülmektedir. Droop ve Cassel Kyliksleri’nde görülen ışın demeti bu kâsede de mevcuttur. Her iki yüzde de aynı asker uğurlama sahnesi betimlenmiştir. Friz, solda, elinde kırmızı kumaş ve mızrak tutan, ayakta, giyimli erkek figürüyle başlar. Hemen önünde ayakta çıplak erkek figürü ve bunu takip eden, elinde beyaz kumaş tutan, ayakta, giyimli, sakallı erkek figürü vardır. Her ikisinin de saçları kırmızı ile belirtilmiş ve mızrak tutmaktadırlar. Sahnenin ortasında bulunan ana figür, kalkanlı, miğferli ve diğerleri gibi mızraklıdır. Figür sola dönük durumdadır. Cepheden görünen kalkanın resmi olarak orta kısımda üçayak (tripodes) ve çevresinde kırmızı bant vardır. Hemen arkasında, beyaz bir kumaş ve aynı elinde mızrak tutan kadın figürü görülmektedir. Saçlar ve elbisesinin bir bölümü kırmızıdır. Bunun arkasındaki mızraklı ve çıplak erkek figürü, diğerlerinin aksine kalkanlı figüre arkasını dönmüş durumdadır. Saçlar aynı şekilde kırmızıdır. En sağdaki son figür, yine aynı şekilde merkeze dönük ve elinde kırmızı kumaş ve mızrak tutmaktadır. Her iki kulpun altında kuğu bezemesi vardır.

Tüm figürlerde ayrıntılar kazıma çizgilerle verilmiştir. Figürlerin aralarında dikey ve özensiz noktalar vardır. Bu noktaların yazı ifadesi vermek için kullanıldığı düşünülebilir.

Taranto Milli Arkeoloji Müzesi’nde (Museo Archeologico Nazionale di Taranto) bulunan 4364 envanter numaralı kyliks, **(K 10)** ile aynı formda olup bezeme açısından da benzerlik göstermektedir. Alt kısmı ışın demeti ile sınırlanan sahnede;

üçayak desenli kalkan taşıyan askerin çevresinde, giyimli, mızraklı, erkek ve kadın figürleri betimlenmiştir. Figürler arasında dikey ve özensiz noktalar bu kylikste de mevcuttur. Kulpların alt kısımlarında kuğu motifleri görülmektedir (Drago, 1942: lev. 7, 1).

D. Diğer

Elaious nekropolisinde bulunmuş ve yukarda gruplanan kyliklerden farklı bir kâse daha mevcuttur.

(K 11) numaralı kyliksin, çanak kısmı “V Formlu Kyliks” lerle benzerlik gösterse de, kaidesi tamamen farklıdır. Hafif yüksek kaidesinde, ayağın üst kısmı oldukça bombelidir. Gövdeye birleşen bölümde bulunan kırmızı bant ise siyah firnisli kylikler bölümünde incelenen, “C Tipi Kyliks” lerdeki özelliği hatırlatmaktadır. Geniş dudak kısmının hemen altında, kyliksin hafif omurgası kırmızı bir çizgi ile belirginleştirilmiştir. Gövdenin ortasında, kulplar arasında, hamur renginde bırakılmış dikdörtgen bölüm içinde, bir mücadele sahnesi betimlenmiştir. Kalkanlı ve kılıçlı, çıplak iki figür, birbirlerine saldırır pozisyonadırlar. Kalkanları birbirine dayamış, kılıçlarını ise yukarı kaldırmış durumdadırlar. Bacaklarında dizlikler görülmektedir. Ayrıntılar kazıma çizgilerle verilmiştir. Karşılıklı mücadele halindeki bu iki figürün Hektor ve Akhilleus olması muhtemeldir. Kyliksin her iki tarafında da aynı sahne görülmektedir.

III. KIRMIZI FİĞÜRLÜ KYLIKS

Atina’da, MÖ. 530 yılından itibaren gelişmeye başlayan kırmızı figür tekniği için tek örneğimiz **(K 12)** numaralı kylikstir. (Boardman, 1996: 7) Form olarak, siyah firnisli kylikler bölümünde incelenen, “C Tipi Kylikler” ile aynıdır. Ağız kenarı, dışa dönük, yuvarlatılmış, gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalıdır. Halka kesitli at nalı biçimli kulplar, omurganın altından çıkar. Kaidesi yüksek, halka ayaklı ve içbükeydir. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv vardır.

(K 12), bezemesi nedeniyle Beazley tarafından üçüncü sınıf olarak adlandırılan kâseler grubuna dâhil edilmelidir (Beazley, 1963).

Kâsenin iç kısmında, ortada kiremit rengi dairesel alan içinde yer alan bezeme oldukça özensizdir. Oturur vaziyette, İskit başlıklı bir erkek figürü betimlenmiştir. Baş sola dönük, vücut hafif eğilmiş durumdadır. Ayrıntılar siyah çizgiler ile verilmiştir. Bunun bir şölen sahnesi olduğu düşünülebilir.

(K 12) ile çok benzer özellikler gösteren, Rodos Kamiros buluntusu, Rodos Müzesi’ndeki 13386 envanter numaralı kylikte aynı şekilde, oturur vaziyette, İskit başlıklı bir erkek figürü betimlenmiştir (Boardman, 1996: 128); (Beazley, 1963: 139.23). Varşova Milli Müzesi’ndeki 199208 envanter numaralı, buluntu yeri belirsiz C tipi kylik parçasında da, aynı şekilde betimlenmiş bir erkek figürü vardır (Beazley, 1963: 1628.34); (Bernhard, 1964: lev.6, 2). Her iki kylik de Beazley tarafından Pithos ressamına atfedilmiştir.

Rodos ve Varşova Müzelerinde bulunan örneklerle karşılaştırıldığında, **(K 12)**, bezemedeki üslup benzerliği açısından Pithos ressamına atfedilebilir.

IV. SİYAH FİRNİSLİ KYLIKSLER

A. C Tipi Kyliksler

Elaious'ta bulunmuş en kalabalık kyliks grubu, C Tipi kâselerdir. Bunlar 18 adet olup, kendi içlerinde ufak farklılıklar göstermektedirler. Atina Agorası ve Samothrake kazılarında bulunan örneklerle bire bir örtüşmektedirler (Dusenbery, 1998(a): 675 – 678).

MÖ. 525 yılının başlarında yeni bir tip olarak ortaya çıkan C Tipi Kyliksler, siyah firnisli, kaideli kapların en çok üretilenlerindendir. Dışa dönük dudak yapısı, taşıyıcı kaidesi ve yayvan ayağı ile oldukça kullanışlı bir formdur (Sparkes, v.d., 1970: 91). Bazı erken örnekler Droop kâselerinin özelliklerini taşımaktadırlar. Bu özellik, diğer C tipi kâselerden farklı olarak, ayağın dış kısmının da siyah olmasıdır. Bunlar siyah kaplarda yeni formlar yaratmak adına deneysel formlar olabilirler. Bu özelliği taşıyan tek kâse (**K 13**) numaralı kyliktir. Bu, hem ayağın dışı siyah, hem de kaide ve ayak kısmı arasındaki profilli halka kırmızı olan kâselere örnektir. Benzerleri Atina Agorası kazılarında da bulunmuştur (Sparkes, v.d., 1970: no. 399).

C Tipi kâselerin birçok detayı standarttır. Dip kısmı genelde halka ve nokta ile bezenmiştir. Kaide ile ayak kısmı arasında profilli bir halka bulunmaktadır. Ayağın dışı hamur renginde bırakılmıştır. (**K 14 - K 20**)'de ayrıntıları verilen 7 kyliks, aralarında küçük farklılıklar olsa da bu grup içinde sınıflandırılabilir (Sparkes, v.d., 1970: no. 402-403); (Dusenbery, 1998(a): XS - 128).

(**K 21 - K 23**) de olduğu gibi bazı örneklerde, gövde ve ayağı birleştiren, profilli halka kırmızıdır.

Kaide ve ayak kısmı arasında profilli bir halka bulunan gruba dâhil olan (**K 19**) diğer kylikslerden farklı olarak imzalı tek örneğimizdir. Kyliksin iç kısmında kazıma olarak Hellence **ΜΕΛΑΙΟΣ** yazmaktadır. Bu yalın halde ve eril (nominativus masculinum) bir isimdir (Pfuhl, v.d., 1979: II, no. 1941 b).

MÖ. 5. yy.da kâselerde küçük ama dikkat çekici bir gelişim görülmektedir. Kaide göze çarpıcı bir şekilde uzamaya ve incelmeye başlar. Gövdeyi ayağa

bağlayan bölümdeki profilli halka inceler, çift profilli hale gelir ve zamanla plastik özelliğini kaybederek birbirine paralel iki kazıma çizgi haline dönüşür. Bu ara geçiş, **(K 24 - K 25)**'de görülmektedir (Sparkes, v.d., 1970: no. 405). Ayağın üst kısmı yukarı doğru bombelenir. Gövde düzleşmeye, kulplar uzamaya, köşelenmeye ve uç kısımları incelmeye başlar (Sparkes, v.d., 1970: no. 410). Bu değişim **(K 26 - K 27)** numaralı kyliklerde kolaylıkla görülebilmektedir. Erken örneklerde daha yüksek ve hafif içbükey olan dudak kısmı zamanla alçalır, keskin bir şekilde dışa döner, alt kısmı belirgin bir profil kazanır ve bu özellikler bir norm oluşturur. Kâseler daha zarif bir görünüme kavuşur (Sparkes, v.d., 1970: no. 413). **(K 28)**, tamamlanan gelişim için tek örneğimizdir.

B. V Formlu Kylikler (Vicup)

Atina Agorasında bulunan örnekleri “Vicup” olarak adlandırılan bu kylikleri formundan yola çıkarak V formu olarak sınıflandırdık. MÖ. 470 - 460 yıllarında yapıldığı düşünülen bu tip kyliklerde, dudak diğerlerinin aksine içe dönüktür. Gövde derinleşmiş, omurga iç bükey hale gelmiştir. C tipi kâselerde görülen dış bükey omurga tamamen ortadan kalkmıştır. Tüm bu özellikler; kâseye bakıldığında tam bir “V” harfi görüntüsü vermektedir. Kaide yüksekliği korunurken daha da inceler. Ayağın üst kısmında iç bükey bir profil görülmektedir. Bazı örneklerde ayağın üstünde, C tipi kâselerde görülen birbirine paralel kazıma çift çizgi mevcuttur.

Bütün bu detaylar sonucunda, MÖ. 5. yy. ın ikinci çeyreğine tarihlenmektedirler. C tipi kâseler ile olan farkları o kadar azdır ki bunların zamanla değil, çömlekçilerin tarzıyla alakalı ve tek bir atölyeye ait oldukları düşünülmektedir (Sparkes, v.d., 1970: 93). Elaiou kyliklerinden 4 tanesi bu kâselerdir **(K 31 - K 33)**. **(K 34)**'te ise ufak bir fark olarak, ayak ile kaide arasında birbirine paralel kazıma çift çizgi mevcuttur. **(K 32)**'nin ayağının alt yüzünde, kalın siyah bant üzerine kazıma olarak yapılmış Hellence harfleri görülür.

C. Yüksek Kaideli Kyliks (Acrocup)

Atina Agorasında bulunan örnekleri “Acrocup” olarak adlandırılan bu kyliksleri yüksek ve farklı kaidesinden yola çıkarak Yüksek Kaideli olarak sınıflandırdık. MÖ. 5. yy. başlarına tarihlenen bu kâselerin iki tipi bulunmaktadır. İlki, sığ ve basık gövdeli, düz ve keskin ağız kenarlı; ikincisi ise, derin gövdeli ve dışa dönük ağızlıdır. Tüm bu özelliklerin kullanıldığı karışık bazı örneklerle de rastlanmaktadır. Bunların da “V” biçimli kâseler gibi tek atölyede üretildikleri düşünülmektedir (Sparkes, v.d., 1970: 94). Bu forma ait tek örneğimiz **(K 35)**’tir. Bu kyliks, derin gövdeli ve dışa dönük ağızlı gruptandır. Kaidenin orta kısmı hamur rengi bırakılmıştır. Gövdenin hemen bitiminde bombeli bir profil görülmektedir.

D. Kyliks Parçaları

İstanbul Arkeoloji Müzesi envanterine kayıtlı olmayıp, etütlük olarak muhafaza edilen, Elaious buluntusu iki kyliks parçası mevcuttur. Bunlardan **(K 36)** dış bükey omurgalı bir kyliksin gövdesine ait kulplu küçük bir parçadır. Omurganın hemen altından çıkan at nalı biçimli kulp halka kesitlidir. Kulp kollarının arası hamur rengi bırakılmıştır.

(K 37) ise, dış bükey omurgalı bir kyliksin ağız kenarı ve gövdesine ait çift kulplu parçadır. Üç parça halinde olup, yapıştırılmıştır. Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmıştır. Omurganın hemen altından çıkan at nalı biçimli kulplar halka kesitlidir. Bu parçada da kulpların kollarının arası hamur rengi bırakılmıştır.

Parçalar siyah firnisli olup, herhangi bir bezeme izi görülmemektedir. Bu nedenle siyah firnisli kyliksler grubunda değerlendirilmiştir. C Tipi kylikslere ait parçalar olduğu düşünülmektedir. Her iki parçada da fırınlamadan kaynaklı bozulmalar görülmektedir. Astarlar oldukça incelmış ve pişirme hatasından dolayı renk, yer yer kırmızı - kahverengiye dönmüştür.

V. KATALOG

Elaious nekropolis kazısı buluntusu ve İstanbul Arkeoloji Müzesi koleksiyonunda bulunan 35 kyliks ve 2 kyliks parçasının kataloğu metin içindeki sıralamaya göre hazırlanmıştır. Katalog numaralarındaki **“K”** kyliksi temsil etmektedir. Ardından gelen Müze envanter numarasının yanındaki **“(ÇÇ)”** kısaltması, eserin Müzede hangi koleksiyona kayıtlı olduğunu gösteren ve Müze tarafından kullanılan kısaltmadır. Hamur özellikleri verilirken, hamur renginin saptanması için **“Munsell Soil Color Charts, 1994”**deki standart kodlar kullanılmış, isimler Türkçeleştirilmiş, ayrıca hamur yapısı ve pişirilme özellikleri verilmiştir. Ölçülerdeki, **“Mev.yük”** ifadesi, kaidesi noksan ve alçı ile tümlenmiş olan eserlerin, orijinal bölümünün yüksekliği için kullanılmış ve bu nedenle ölçü verilirken başına **“~”** sembolü eklenmiştir. **“aç.”** Kısaltması ağız çapı, **“kç.”** kısaltması ise kaide çapının ölçüleri için kullanılmıştır. **“Durum”** kısmında, eserin kırık, noksan, aşınmış ve alçı tümlemeli kısımları verilmiştir. **“Tanım”** bölümünde, eser anlatılırken ağız kısmından başlanarak, form tanımından sonra, bezemesine geçilmiştir. **“Yalın Alan”** ifadesi hamur renginde bırakılan bölümler için kullanılmıştır. Figürlü kylikslerde, sahne kısaca belirtilmiş, bezemenin ayrıntılı tanımı tezin II, III ve IV. Bölümlerinde eserler anlatılırken yapılmıştır. **“Analoji ve tarihleme”** bölümlerinde eserlerin profil ve bezeme açısından benzerlerinin bulunduğu yayınlar verilmiş ve bunlara dayanarak tarihleme yapılmıştır. Devamında, eserin fotoğrafı, aynı ölçekli çizimi ile beraber verilmiştir. Çepeçevre bezemeli kylikslerin her iki cephesinin ayrı ayrı fotoğrafı yerine, friz bilgisayar ortamında açılarak, düzlem halinde görülebilecek biçime getirilmiş ve fotoğraf bu şekilde kullanılmıştır.

KAT. NO. : K 1
MÜZE ENV. NO. : 5460 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.

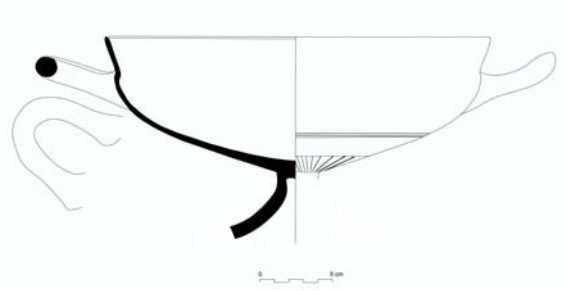
ÖLÇÜLER : aç: 27.5 cm.
mev. Yük: ~12 cm.

DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kaide kısmı kırık, noksan, alçı ile tümlenmiş.

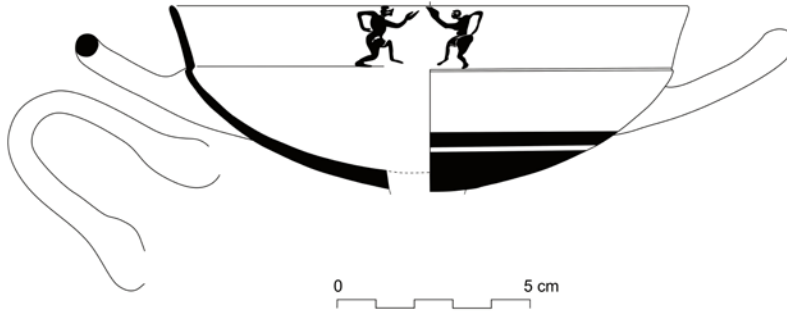
TANIM : Ağız kenarı keskin, gövdesi yayvan, iç bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar, omurganın hemen altından başlamakta. **İç bezeme:** Siyah firnis. Hamur rengi dairesel alan içinde bir sıra dil bezeme ortasında horoz betimi görülmekte. **Dış bezeme:** Kaidenin gövdeye birleştiği yerde siyah şua bezeme, kalın siyah bant üzerinde, Herakles'in Nemea aslanı ile mücadele sahnesi mevcut. Her iki cephede de aynı sahne görülmekte. Kulplar siyah ve alt kısımlarında ters lotus motifleri mevcut.

ANALOJİ : Plaoutine, 1938: lev. 88, no. 11–13; Desceudres, 1981: lev. 25, 5; (Brijder, 1991: 128)

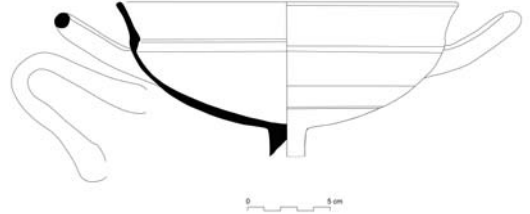
TARİHLEME : MÖ. 575 – 560

KAT. NO. : K 2
MÜZE ENV. NO. : 5466 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 13.4 cm.
mev. Yüksek: ~4.2 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kaidesi tamamen noksan, alçı ile tümlenmiş.
TANIM : Ağız kenarı keskin, hafif dışa dönük. Gövdesi, yayvan, dış bükey profilli omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. **İç bezeme:** Yer yer kızıl-kahverengi. Ortada merkezi kırmızı daire. Ağız kenarını dolaşan kırmızı ince bant. **Dış bezeme:** Gövdenin alt kısmında kalın, siyah çift bant. Ağız kenarına yakın bantta, her iki yanda Komast sahnesi. Karşılıklı iki figür, aralarında çok silik dikey Hellence **ΨΟΦΙΣΤΙ** yazısı. Kulplar kızıl-kahverengi.
ANALOJİ : Moore-Philippides, 1986: no. 1685.; Richter, 1953: lev. 13, no. 20 a-d).
TARİHLEME : MÖ. 550 – 530

KAT. NO. : K 3
MÜZE ENV. NO. : 5463 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 20.7 cm.
Mev.yük: ~9 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kaide kısmı noksan, sadece Kaba birleştiği kısımda küçük bir parça mevcut. Kap kırık, yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. İç kısımda antik tamir delikleri mevcut.
TANIM : Ağız kenarı keskin. Gövdesi yayvan, içte keskin dışta hafif omurgalı. Kulplar halka kesitli. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı. **İç bezeme:** Siyah firnis. Hamur rengi dairesel alan içinde 3er li 2 sıra konsantrik ince çizgi arasında siyah, mor dil bezeme, merkezde yan yana horoz, tavuk ve kıvrık dal motifi mevcut. **Dış bezeme:** Gövdenin alt kısmında 2 kalın siyah, omurga üzerinde ince siyah bant. Kulplar siyah.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 384; Fellman, 1988; lev. 31, 6; (Lullies, 1972: lev. 79, 5)
TARİHLEME : MÖ. 550 - 540

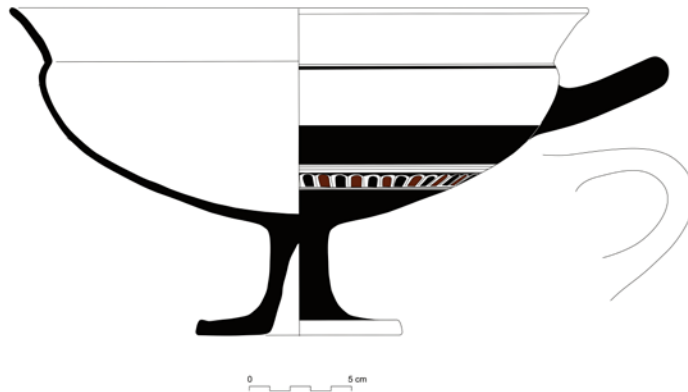
KAT. NO. : K 4
MÜZE ENV. NO. : 72.36(ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 27.6 cm.
yük: 16.5 cm.
kç: 10 cm.

DURUM : Sırda dökülmeler ve yer yer kırmızı astar görülür. Kap kırık, yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. Kaidenin gövdeye birleştiği yerde antik tamir deliği görülür. Kulplardan biri noksan, alçı ile tamamlanmış.

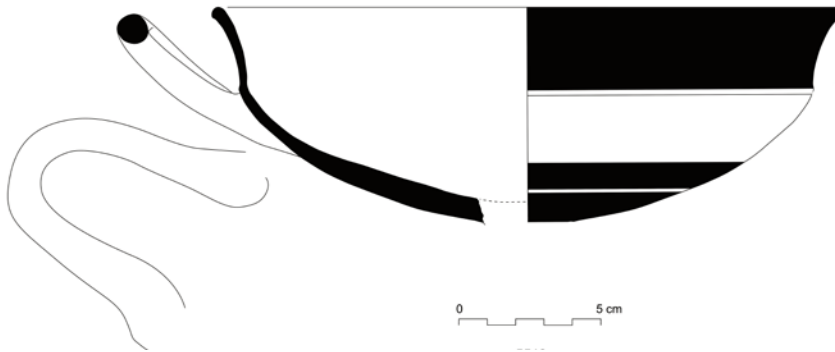
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve keskin. Gövdesi derin ve iç bükey omurgalı. Halka kesitli kulp, omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. **Yalın alan:** Gövdenin üst kısmı, kulbun iç kısmı, ayak kenarı, ayağın yere bastığı kısım. **Dış bezeme:** Siyah kaide ve kalın siyah bant arasında, siyah, bordo dil bezeme dizisi. Omurga üzerinde ince siyah bant. Kulplar siyah.

ANALOJİ : -

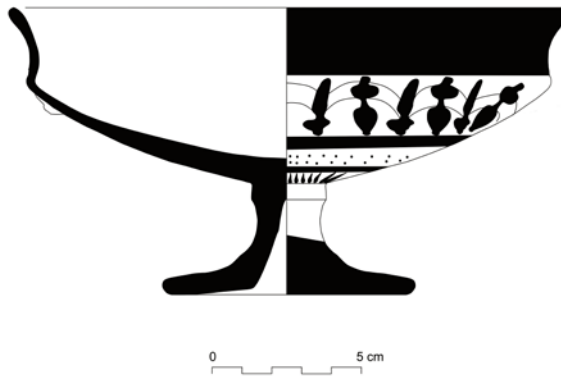
TARİHLEME : MÖ. 550 - 530

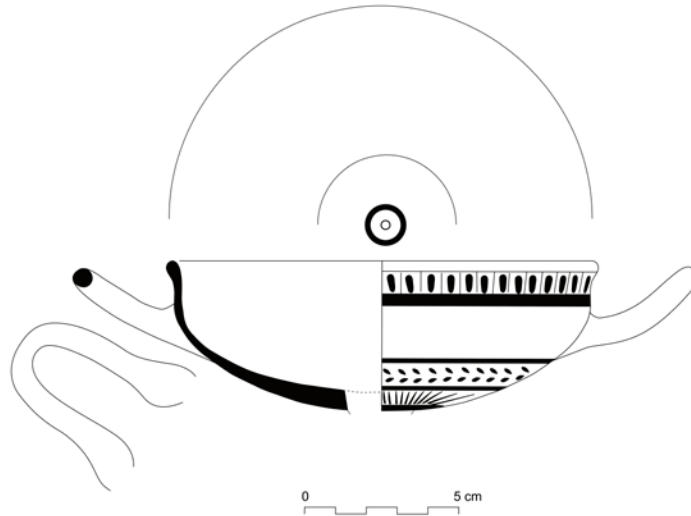
KAT. NO. : K 5
MÜZE ENV. NO. : 5519 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 22 cm.
mev. Yük: ~7 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler, hamurda aşınma mevcut. Kaide ve kulplardan biri noksan, alçı ile tümlenmiş.
TANIM : Ağz kenarı, dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulp omurganın altından çıkar. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı, gövde altında ince bant. **Dış bezeme:** Gövdenin alt kısmında siyah bant. Ön yüzde 3 süvari, arka yüzde 3 süvari ve aralarında 2 yaya asker figürlü. Kulpların her iki yanında palmet bezeme. Kulplar siyah.
ANALOJİ : Brijder, 1996: lev. 104, 1-2.; Moore-Philippides, 1986: no.1700; Plaoutine, 1938:70, lev. 83, no.1,2,7,8; Vanderpool, 1946(b) no. 20.
TARİHLEME : MÖ. 540 - 530

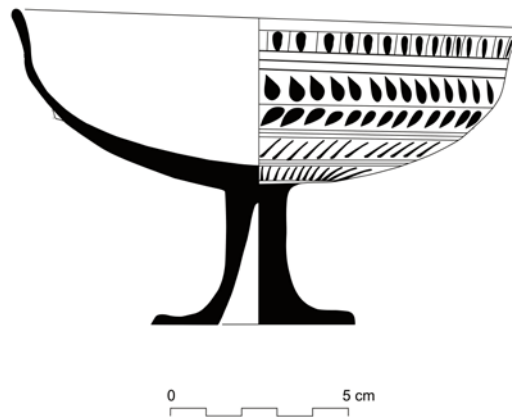
KAT. NO. : K 6
MÜZE ENV. NO. : 72.37 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/6 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 18 cm.
yük: 9.5 cm.
kç: 8.3 cm.
DURUM : Sırda yoğun dökülme ve hamurda aşınma mevcuttur. Ağız Kenarından parça noksan, alçı ile tümlenmiş. Kulplar noksan.
TANIM : Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey keskin omurgalı. Kaidesi yüksek, halka ayaklı, iç bükey ve profilli. **Yalın alan:** Kaidenin bir kısmı, içte omurga hizası, merkezi nokta. **İç bezeme:** Siyah firnis, omurga çizgisi yalın, yalın merkezi alan, siyah merkezi nokta, siyah halka ile çevreli. **Dış bezeme:** Kaide ayağı siyah, kaide gövde birleşiminde siyah profil üzerinde şua dizisi, siyah konsantrik daireler arasında nokta dizisi, üzerinde lotus-palmet zinciri, ağız kenarı kalın siyah bant.
ANALOJİ : Plaoutine, 1938: 81, lev. 90, no. 4.
TARİHLEME : MÖ. 540 – 520

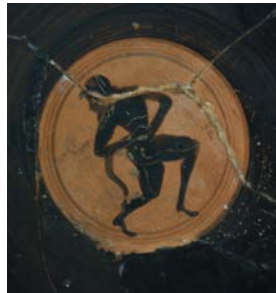
KAT. NO. : K 7
MÜZE ENV. NO. : 5465 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 14.1 cm.
mev. Yük: ~4.7 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler, hamurda aşınmalar mevcut. Ağız kenarından büyükçe bir parça noksan, alçı ile tümlenmiş. Tek kulp kırık yapıştırılmış. Kaidesi tamamen noksan, alçı ile tümlenmiş.
TANIM : Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve iç bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın hemen altından çıkmakta. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı. **İç bezeme:** Siyah firnis. Ağız kenarını dolaşan kırmızı ince bant. Kırmızı dairesel alan içinde, çift, siyah konsantrik daire. **Dış bezeme:** Gövdenin alt kısmını dolaşan çepeçevre siyah şua dizisi. Üzerinde 3'er li siyah bant arasında çift yaprak dizisi. Gövdenin bir tarafında karşılıklı iki kuğu, diğer tarafta bir kuğu(?), her iki tarafında insan figürleri. Siyah kulpların her iki yanından çıkan çift lotus tomurcukları. Kabin dış ağız kenarında çift siyah bant arasında dikey çizgi bezeme.
ANALojİ : Boardman, 1997: 62; Bonomi, 1991: lev. 37, 9.
TARİHLEME : MÖ. 540 – 520

KAT. NO. : K 8
MÜZE ENV. NO. : 72.45 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/6 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız.
ÖLÇÜLER : aç: 14.2 cm.
yük: 8.5 cm.
kç: 5.6 cm.
DURUM : Sırda yoğun dökülme ve hamurda aşınma mevcut. Formda yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu var. Kap kırık Kulpları noksan.
TANIM :Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan, hafif iç bükey omurgalı. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak kenarı, kaidenin dip kısmı. **İç bezeme:** Siyah firnis, ağız kenarını dolaşan kırmızı bant. **Dış bezeme:** Ağız kenarında kalın siyah bant ve 3 sıra çizgi arasında dil bezeme, altta çift sıra yaprak bezeme ve şua bezeme izleri.
ANALOGİ : Brijder, 1996: lev. 117, 7,8, lev. 118 1.; Boardman, 1997: no.130.; True, 1978: lev. 99, no. 5-6.
TARİHLEME : MÖ. 530 – 500

KAT. NO. : K 9
MÜZE ENV. NO. : 5461 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/6 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 22.3 cm.
yük: 9 cm.
kç: 9.2 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kap kırık, yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. Formda yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu görülmekte.
TANIM : Ağız kenarı keskin, gövdesi yayvan ve omurgasız. Kulplar halka kesitli. Kaide, yüksek halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin gövdeye birleştiği yerde bombe profil görülmekte. **Yalın alan:** Ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire, ayak kenarı, kulpların iç kısmı. **İç bezeme:** Siyah firnis. Hamur rengi dairesel alan içinde 3 ince bant ortasında Satyros betimi. **Dış bezeme:** Kaide ve ayağın üzeri siyah, 3 kalın ve 3 ince siyah bant üzerinde, gövdeyi çepeçevre dönen bir şölen sahnesi (Dionysos ve Ariadne) Siyah kulpların alt kısmında tavşan figürleri görülmekte. **Dip bezemesi:** İç kısımda kalın siyah bant.
ANALOJİ : Moore-Philippides, 1986: 1769, 1777; Villard, 1951: lev.112, no.6.
TARİHLEME : MÖ. 500 - 475

KAT. NO. : K 10
MÜZE ENV. NO. : 5464(ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
Yüzey pürüzsüz.

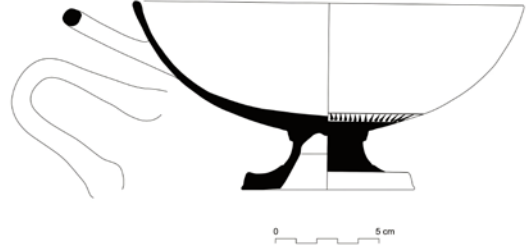
ÖLÇÜLER : aç: 19 cm.
yük: 9 cm.
kç: 8.3 cm.

DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kulplardan biri noksan, alçı ile tümlenmiş.

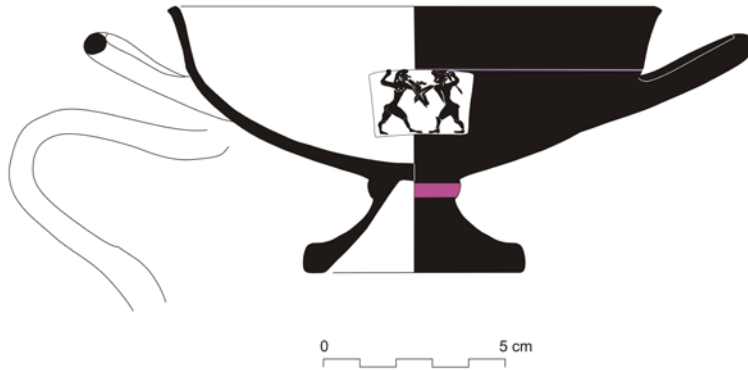
TANIM : Ağız kenarı hafif yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan. Mevcut kulp halka kesitli. Kaidesi halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin gövdeye birleştiği yer profilli. **Yalın alan:** İçte merkezi daire, ağız kenarı, kaide ayak kenarı, ayağın yere bastığı kısım ve dipte merkezi daire. **İç bezeme:** Siyah firnis. Yalın dairesel alan içinde, merkezi siyah nokta bir ince bir kalın siyah bantla çevrelenmiş. **Dış bezeme:** Kaide siyah, gövdenin alt kısmında çepeçevre siyah şua dizisi. Gövdede asker uğurlama sahnesi. Gövdenin her iki yanında da aynı sahne betimlenmiş. Ağız dış kenarında siyah ince bant. Siyah kulpların altında kuğu betimi. **Dip bezemesi:** İç kısımda kalın siyah bant.

ANALOJİ : Brijder, 1996: lev. 123, 124.; Richter, 1953: lev. 40, 37;
Drago, 1942: lev. 7, 1.

TARİHLEME : MÖ.540 – 535

KAT. NO. : K 11
MÜZE ENV. NO. : 72.47 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 13.5 cm.
yük: 7.2 cm.
kç: 6.3 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kap kırık yapıştırılmış.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve hafif omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı, iç bükey ve profilli. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dış bezeme:** Kaidenin gövdeye birleştiği yerde kırmızı bant. Ön ve arka yüzde yalın çerçeve içinde, miğferli, silahlı iki figür, mücadele sahnesi. Hektor ve Akhilleus(?) **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : -
TARİHLEME : MÖ. 550 – 500

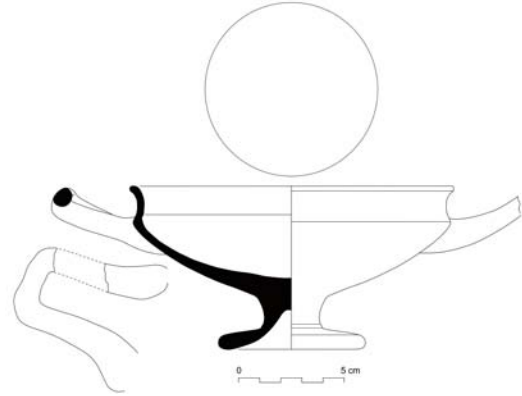
KAT. NO. : K 12
MÜZE ENV. NO. : 72.181 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 15.4 cm.
yük: 8 cm.
kç: 6.9 cm.

DURUM : Sırda dökülmeler mevcut. Yer yer kırmızı astar görülüyor. Kap kırık yapılandırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. Kulplardan birinin bir bölümü noksan, alçı ile tamamlanmış.

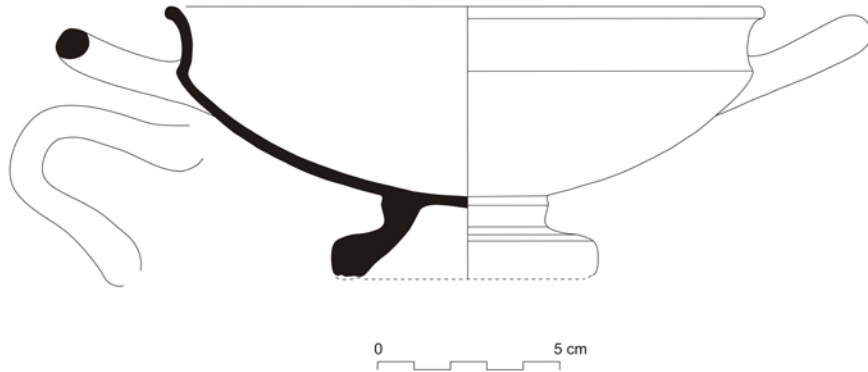
TANIM : Ağız kenarı, dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan, ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli at nalı biçimli kulp, omurganın altından çıkar. Kaidesi yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv görülür. **Yalın alan:** İç kısımda merkezi daire, ayak üzerinde bant, ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **İç bezeme:** Ortada yalın bırakılmış daire içinde İskit başlıklı oturur vaziyette erkek figürü. Ayrıntılar siyah çizgi. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.

ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 410; Beazley, 1963: 139.23; (Bernhard, 1964: lev. 6, 2); (Boardman, 1996: 128).

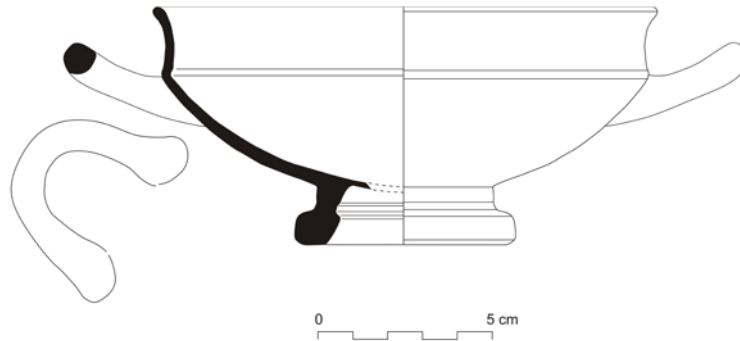
TARİHLEME : MÖ. 510 - 475

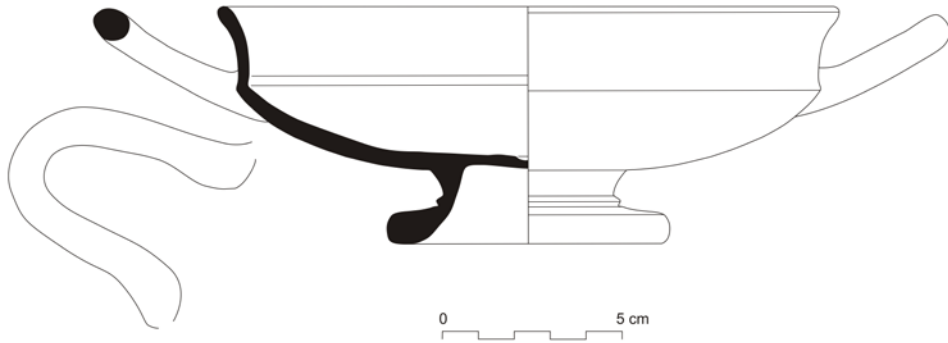
KAT. NO. : K 13
MÜZE ENV. NO. : 72.174 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 16.2 cm.
yük: 7.5 cm.
kç: 7.4 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülme ve hamurda aşınma mevcuttur. Kap kırık yapıştırılmış noksan yerler alçı ile tümlenmiştir.
TANIM : Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmıştır. Gövdesi, yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaide, alçak, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin gövdeye birleştiği yerde bordo çizgi görülür. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 399.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

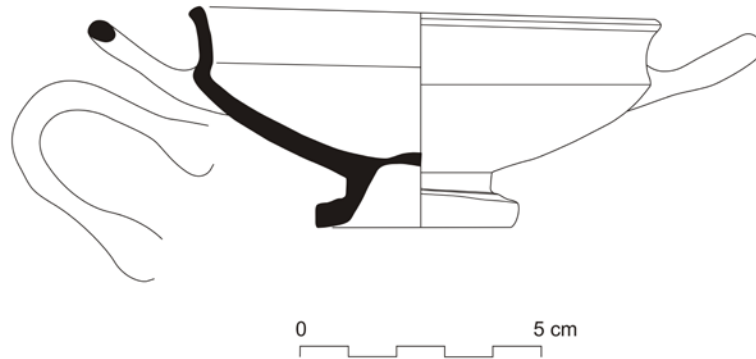
KAT. NO. : K 14
MÜZE ENV. NO. : 72.178 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 14.2 cm.
yük: 6.3 cm.
kç: 6.4 cm.
DURUM : Sırda dökülmeler mevcuttur. Yer yer kırmızı astar ve pişmeden kaynaklı kızıl-kahverengi renk değişimleri görülür. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. Kaidenin büyük bölümü kırık, noksan, alçı tamamlamadır.
TANIM : Ağız kenarı, dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak, halka ayaklı ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak çevresi, ayağın yere bastığı kısım, kulpların iç kısmı. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

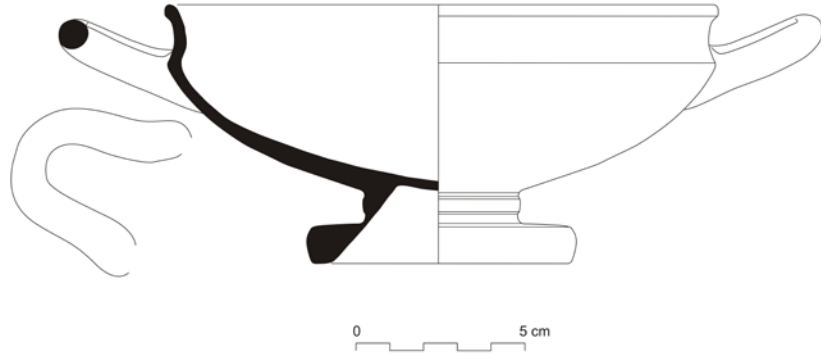
KAT. NO. : K 15
MÜZE ENV. NO. : 72.41 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 17 cm.
yük: 6.5 cm.
kç: 7.6 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tūmlenmiş. Kulplardan birinin bir bölümü noksan, alçı ile tamamlanmış.
TANIM : Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaide alçak, halka ayaklı, profilli ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Dusenbery, 1998(b): S-32-2.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

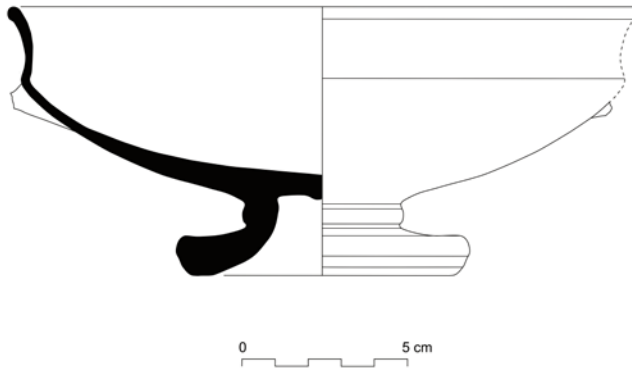
KAT. NO. : K 16
MÜZE ENV. NO. : 5529 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 9.8 cm.
yük: 4.6 cm.
kç: 4.2 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler ve hamurda aşınma mevcuttur. Yer yer kırmızı astar ve pişirmeden kaynaklı kızıl-kahverengi renk değişimleri görülür. Kap kırık yapıştırılmış.
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan, dış bükey keskin omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi, alçak, halka ayaklı, iç bükey ve hafif profilli. **Yalın alan:** Ayak çevresi, ayağın yere bastığı kısım, kulpların iç kısmı, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402; Scheurleer, 1931: lev. 3, 4.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

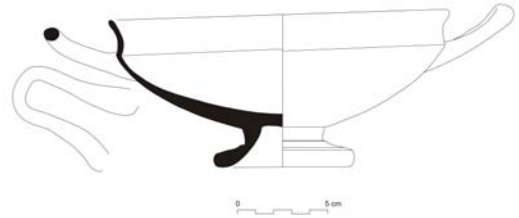
KAT. NO. : K 17
MÜZE ENV. NO. : 72.170 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 16.4 cm.
yük: 7.5 cm.
kç: 7.6 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kırmızı astar görülüyor. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey keskin omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak, halka ayaklı ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402; Scheurleer, 1931: lev. 3, 4.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

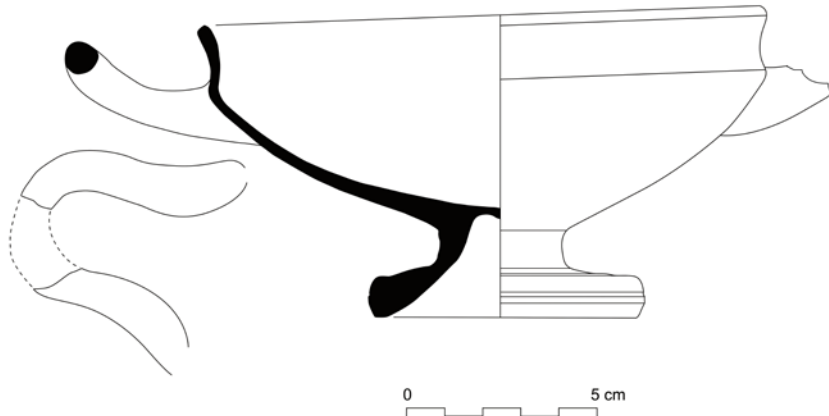
KAT. NO. : K 18
MÜZE ENV. NO. : 72.169 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/6 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız.
ÖLÇÜLER : aç: 19 cm.
yük: 8 cm.
kç: 9 cm.
DURUM : Sırda yoğun dökülmeler mevcuttur. Yer yer kırmızı astar ve pişirmeden kaynaklı kızıl-kahverengi renk değişimleri vardır. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiştir. Kulpları noksandır.
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey keskin omurgalı. Kaidesi alçak, halka ayaklı ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak çevresi, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALojİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 403.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

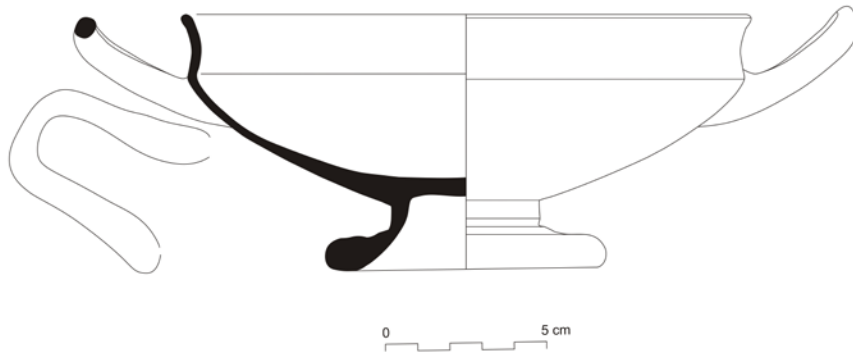
KAT. NO. : K 19
MÜZE ENV. NO. : 72.171 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 7.5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 18.7 cm.
yük: 8.5 cm.
kç: 7.5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Formda yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu görülür. Kap kırık yapıştirilmiş, noksan yerler alçı ile tümlenmiş.
TANIM :Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak halka ayaklı ve iç bükey. İç kısımda kazıma olarak Hellence **ΜΕΔΑΙΟΣ** yazılıdır. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant. Merkezde siyah nokta.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402; Dusenbery, 1998(b): S39-2.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

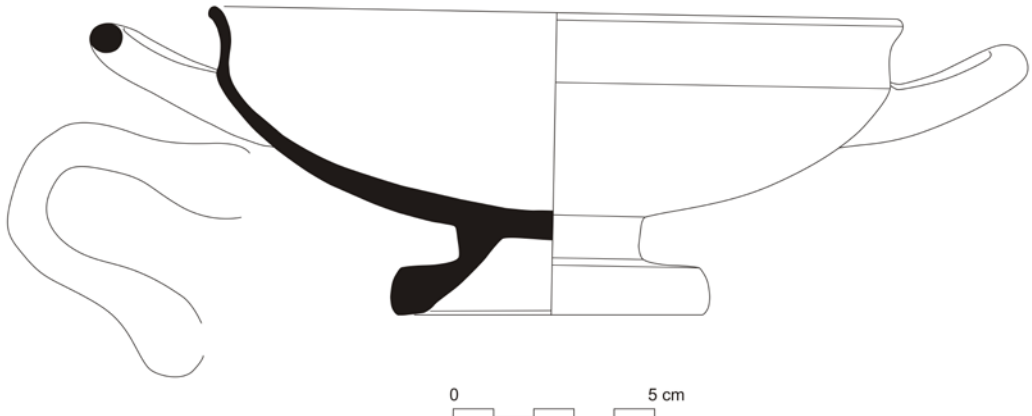
KAT. NO. : K 20
MÜZE ENV. NO. : 72.172 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/6 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 15 cm.
yük: 8 cm.
kç: 7 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülme ve hamurda aşınmalar mevcut. İçte ve dışta yoğun kırmızı astar görülüyor. Formda yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu vardır. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiştir. Kulplardan birinin büyük bölümü noksan, alçı ile tamamlanmış.
TANIM :Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi, alçak halka ayaklı, ve iç bükey. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 403; Dusenbery, 1998(b): S39-2.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

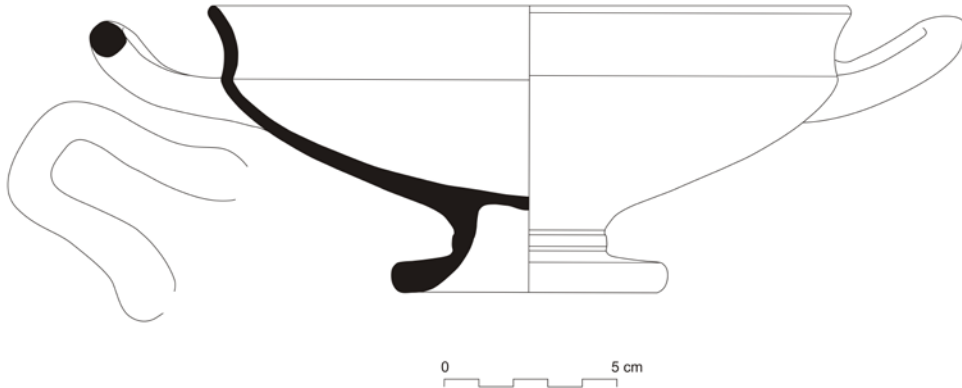
KAT. NO. : K 21
MÜZE ENV. NO. : 5469 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 5/6 kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 17.6 cm.
yük: 7.5 cm.
kç: 8.5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kulplardan biri kırık ve yapıştırılmış. Kaide kısmında küçük alçı tüplemeler vardır.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak, halka ayaklı ve iç bükey. Kaide ayak birleşiminde, mor-bordo bant görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant, merkezi siyah daire.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402; Scheurleer, 1931: lev. 3, 4.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

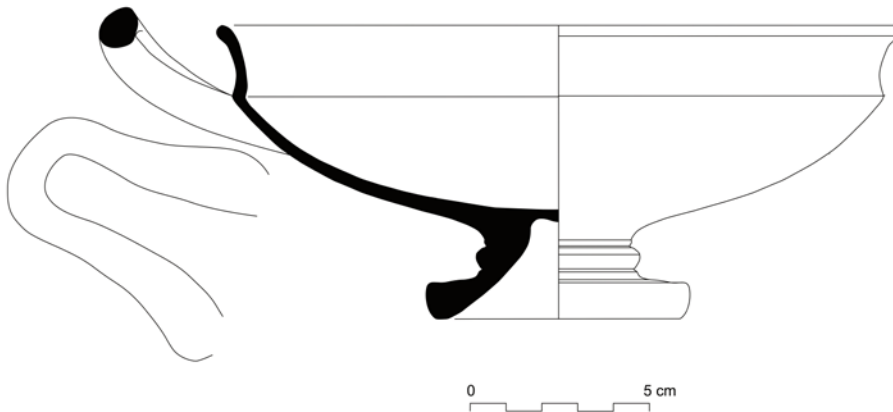
KAT. NO. : K 22
MÜZE ENV. NO. : 5468 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 17.2 cm.
yük: 7.5 cm.
kç: 7.7 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar Kaidesi, alçak, halka ayaklı, iç bükey. Kaide ayak birleşiminde mor-bordo bant görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402; Dusenbery, 1998(a): S32-2
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

KAT. NO. : K 23
MÜZE ENV. NO. : 5467 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/8 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 18.7 cm.
yük: 8.4 cm.
kç: 8 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler, hamurunda aşınmalar mevcut. Kızıl-kahverengi renk değişimleri görülür. Kulplardan biri kırık yapıştırılmış.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan, dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaide, kısa, halka ayaklı ve iç bükey. Kaide ayağa birleştiği kısımda mor-bordo bant mevcut. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısımları, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** İç kısımda bordo kalın bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 403.; Dusenbery, 1998(b): S54-2
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

KAT. NO. : K 24
MÜZE ENV. NO. : 72.173 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 19 cm.
yük: 8 cm.
kç: 7.7 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler ve hamurda aşınma mevcuttur. Yer yer kırmızı astar ve pişirmeden kaynaklı kızıl-kahverengi renk değişimleri görülür. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiştir. Kulplardan biri kırık ve noksan alçı ile tümlenmiştir.
TANIM : Ağız kenarı, dışa dönük ve yuvarlatılmıştır. Gövdesi yayvan ve dış bükey keskin omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak, halka ayaklı, iç bükey ve keskin profilli. **Yalın alan:** Ayak çevresi, ayağın yere bastığı kısım, kulpların iç kısmı, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın kızıl-kahverengi bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 405; Kunze Götte, 1965: lev.36, 2.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

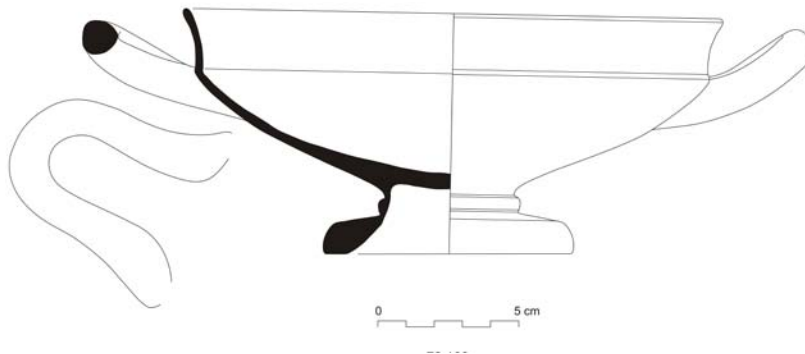

KAT. NO. : K 25
MÜZE ENV. NO. : 72.168 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 17 cm.
yük: 6.5 cm.
kç: 7.6 cm.

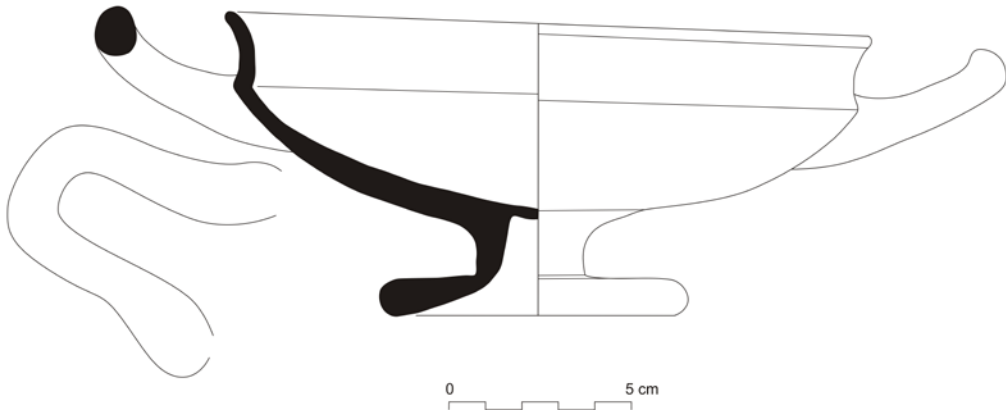
DURUM :Sırda yer yer dökülmeler mevcut. İç kısımda kızıl-kahverengi renk değişimleri ve yer yer kırmızı astar görülmekte. Yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu mevcuttur. Kap kırık, yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiştir.

TANIM :Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi alçak, halka ayaklı, iç bükey ve profilli. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.

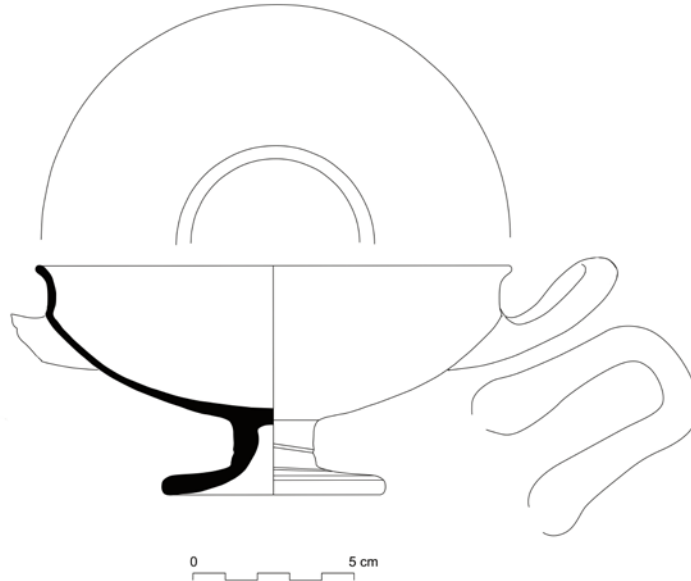
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 405; Kunze Götte, 1965: lev.36, 2.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

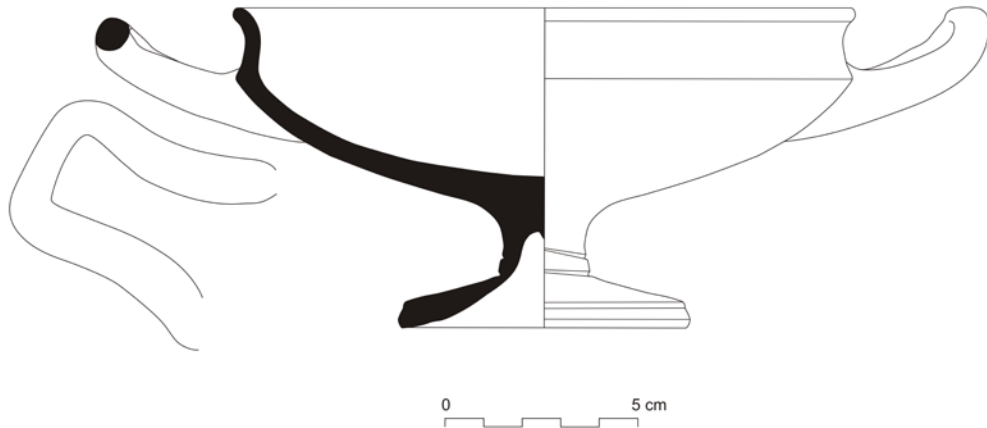
KAT. NO. : K 26
MÜZE ENV. NO. : 72.38 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 17.6 cm.
yük: 8 cm.
kç: 8.5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Formda yapımdan kaynaklı simetri bozukluğu görülmekte. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiştir. Kulplardan biri noksan, alçı ile tümlenmiş.
TANIM :Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi dış bükey omurgalı. Halka kesitli at nalı biçimli kulp, omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 410; Vanderpool, 1946: no. 231.
TARİHLEME : MÖ. 480

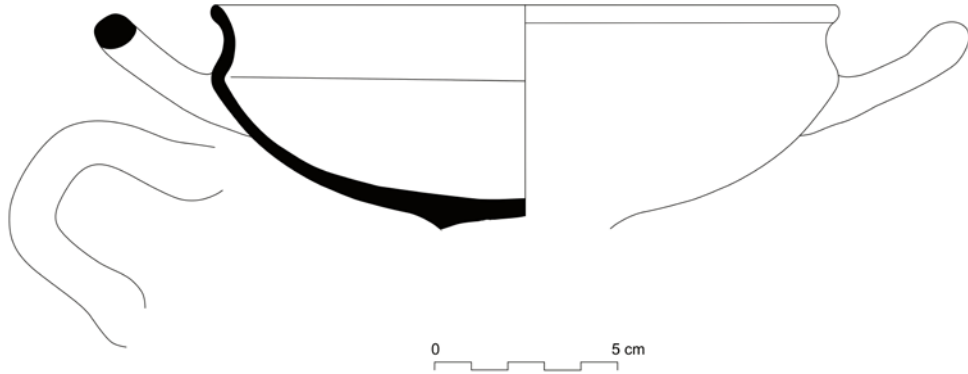
KAT. NO. : K 27
MÜZE ENV. NO. : 72.42 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 15 cm.
yük: 7.2 cm.
kç: 6.8 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Yer yer kırmızı astar görülüyor. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş. Kulplardan biri kırık, bir bölüm noksan, alçı ile tamamlanmış.
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli at nalı biçimli kulp omurganın altından çıkar. Kaidesi yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970:no. 412; Vanderpool, 1946(a): no. 231.
TARİHLEME : MÖ. 480

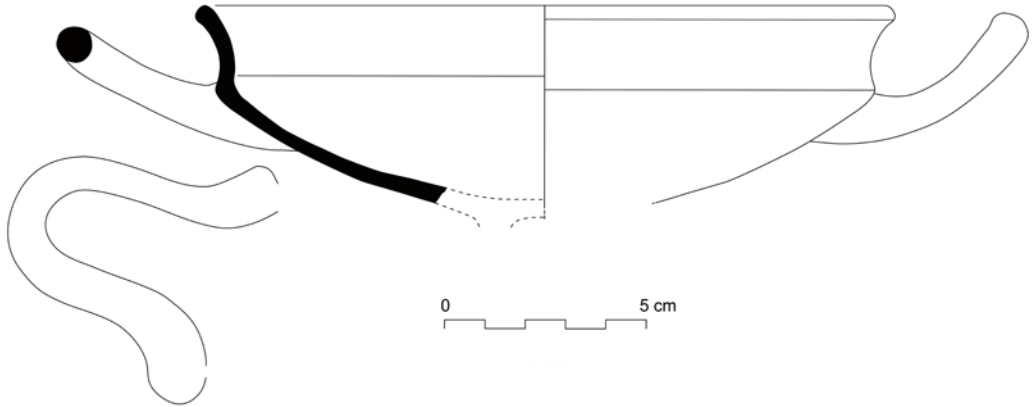
KAT. NO. : K 28
MÜZE ENV. NO. : 5471 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 16.1 cm.
yük: 8 cm.
kç: 7.6 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut.
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli ve at nalı biçimli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi yüksek, profilli, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 413; Dusenbery, 1998(a): S57-2.
TARİHLEME : MÖ. 480 – 460

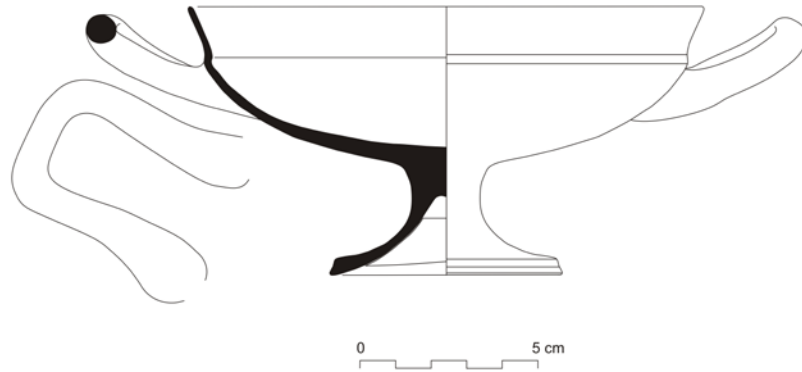
KAT. NO. : K 29
MÜZE ENV. NO. : 72.175 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzey pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 17 cm.
mev.yük: ~5.5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Küçük alçı tümlemeler yapılmış. Kaidesi noksan. Kulp kırık yapıştırılmış.
TANIM : Ağız kenarı dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı.
ANALOJİ : -
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

KAT. NO. : K 30
MÜZE ENV. NO. : 5470 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 17 cm.
mev.yük: ~5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kap kırık, yapıştırılmış. Gövdenin orta kısmı ve kaide noksandır, alçı ile tümlenmiştir.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. **Yalın alan:** Kulpların iç kısmı.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 402.
TARİHLEME : MÖ. 525 – 500

KAT. NO. : K 31
MÜZE ENV. NO. : 72.176 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 14.5 cm.
yük: 7.5 cm.
kç: 6.3 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler görülür. Kırmızı astarı yoğun şekilde görülür. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tülleme
TANIM : Ağız kenarı, hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, hafif profilili, halka ayaklı, iç bükey. Ayağın üst kısmında kazıma yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 436.
TARİHLEME : MÖ. 470 – 460

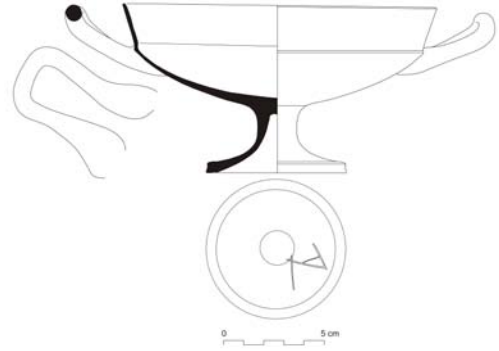
KAT. NO. : K 32
MÜZE ENV. NO. : 72.40 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 15.5 cm.
yük: 8.2 cm.
kç: 7 cm.

DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş.

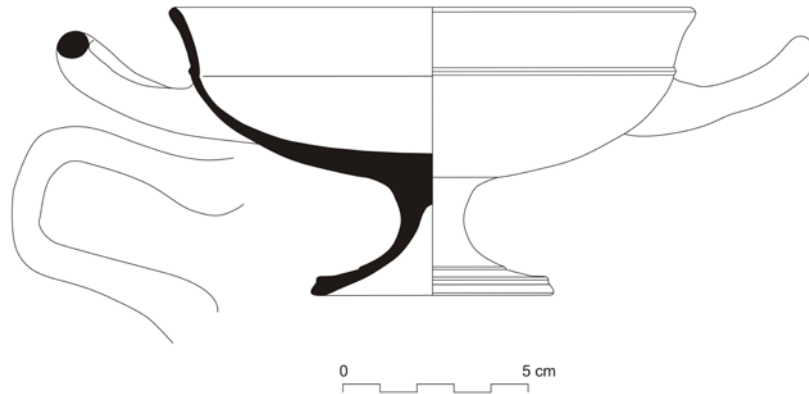
TANIM : Ağız kenarı yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan, hafif dış bükey omurgalı. Halka kesitli çift kulp omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. Ayağın üst kısmında ve kaidenin gövdeye birleştiği yerde birer kazıma yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant. Siyah bant üzerine kazıma olarak yapılmış Hellence **A** görülür.

ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 436.

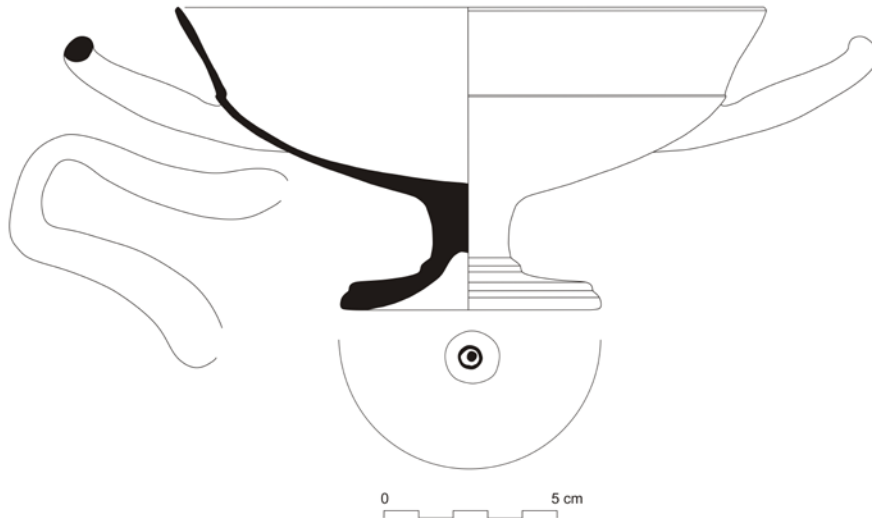
TARİHLEME : MÖ. 470 – 460

KAT. NO. : K 33
MÜZE ENV. NO. : 72.177 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 2.5 YR 6/8 açık kırmızı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 14.3 cm.
yük: 7.7 cm.
kç: 6.5 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Pişirmeden kaynaklı yoğun renk değişimi görülür. Kap kırık yapıştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş.
TANIM : Ağız kenarı hafif dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan, hafif dış bükey omurgalı. Halka kesitli çift kulp omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, halka ayaklı ve iç bükey. Ayağın üst kısmında kazıma yiv görülür.
Yalın alan: Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.
ANALojİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 436.
TARİHLEME : MÖ. 470 – 460

KAT. NO. : K 34
MÜZE ENV. NO. : 5474 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 6/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş. Yüzeyi pürüzsüz.
ÖLÇÜLER : aç: 17 cm.
yük: 8.5 cm.
kç: 7.4 cm.
DURUM : Sırda yer yer dökülmeler ve hamurda aşınma mevcut.
TANIM : Ağız kenarı yuvarlatılmış. Gövdesi, yayvan ve iç bükey omurgalı. Halka kesitli at nalı biçimli kulp omurganın altından çıkar. Kaidesi, yüksek, profilli, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin ayağa birleştiği yerde kazıma çift yiv görülür. **Yalın alan:** Ayak çevresi, kulpların iç kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant, merkezde yalın daire içinde siyah ince bant, ortasında siyah nokta.
ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 437.
TARİHLEME : MÖ. 460

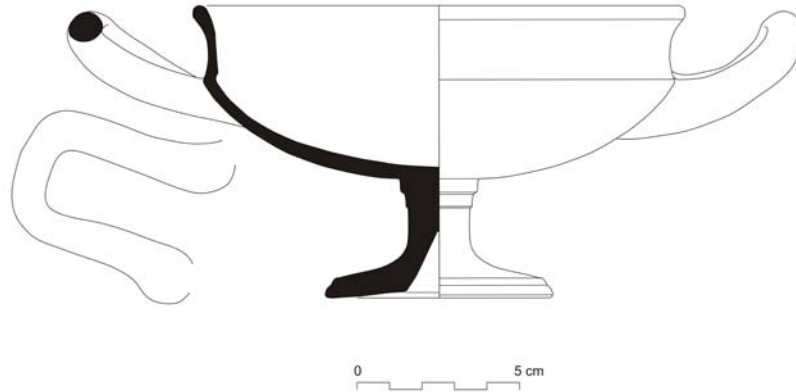
KAT. NO. : K 35
MÜZE ENV. NO. : 72.179 (ÇÇ)
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 15 cm.
yük: 9 cm.
kç: 6.8 cm.

DURUM : Sırda yer yer dökülmeler mevcut. Pişirmeden kaynaklı yoğun renk değişimleri görülüyor. Kap kırık yapııştırılmış, noksan yerler alçı ile tümlenmiş.

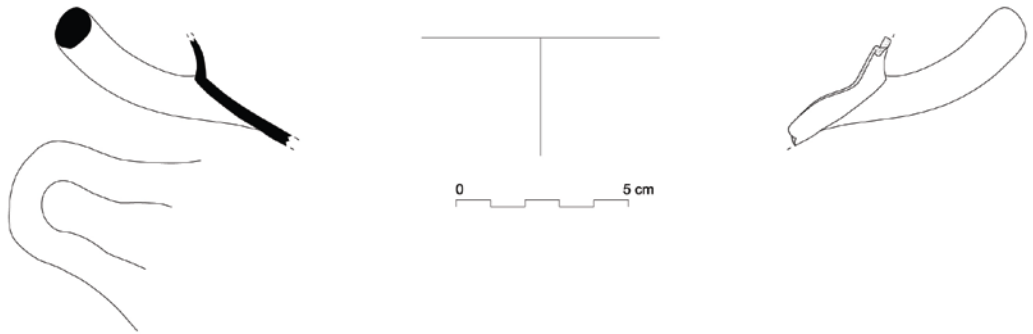
TANIM : Ağız kenarı, dışa dönük ve yuvarlatılmış. Gövdesi yayvan ve dış bükey omurgalı. Halka kesitli, at nalı biçimli kulplar omurganın altından çıkar. Kaidesi yüksek, profilli, halka ayaklı ve iç bükey. Kaidenin gövdeye birleştiği yerde bombeli profil görülür. **Yalın alan:** Kaidenin orta kısmı, ayağın yere bastığı kısım, dipte merkezi daire. **Dip bezemesi:** Kalın siyah bant.

ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no. 439, 443.

TARİHLEME : MÖ. 5.yy. başları

KAT. NO. : K 36
MÜZE ENV. NO. : Etütlük
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : mev.yük: ~3.4 cm.
mev.gen: ~10.5 cm.
DURUM : Kulplu gövde parçası. Pişirmeden kaynaklı renk değişimleri görülüyor.
TANIM : Dış bükey omurgalı bir kyliksin gövdesine ait kulplu küçük bir parçadır. Omurganın altından çıkan halka kesitli, at nalı biçimli tek kulp mevcuttur.
ANALOJİ : -
TARİHLEME : MÖ.525 - 480

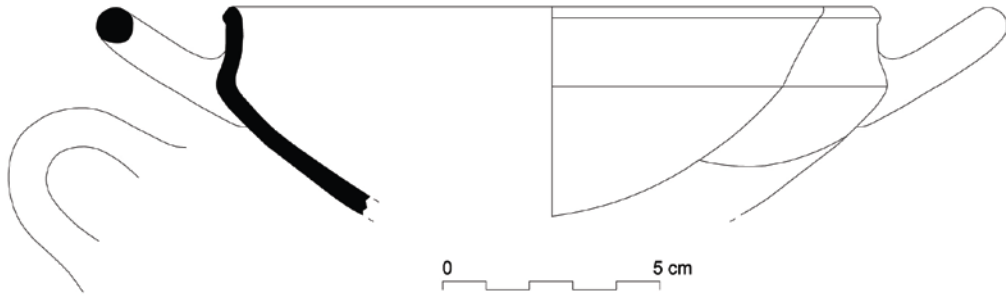
KAT. NO. : K 37
MÜZE ENV. NO. : Etütlük
MEZAR NO. : Belirsiz
HAMUR : 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. İyi elenmiş, katkısız. İyi pişmiş.
ÖLÇÜLER : aç: 15 cm.
mev.yük: ~4.9 cm.

DURUM :Çift kulplu gövde parçası. Üç parça halinde yapıştırılmış. Pişirmeden kaynaklı renk değişimleri görülüyor. Yüzeyi oldukça aşınmış.

TANIM :Dış bükey omurgalı bir kyliksin ağız kenarı ve gövdesine ait çift kulplu parçadır. Ağız kenarı dışa dönük, yuvarlatılmış. At nalı biçimli, halka kesitli kulplar omurganın altından çıkar.

ANALOJİ : Sparkes-Talcott, 1970: no.410

TARİHLEME : MÖ.480

SONUÇ

Bu çalışmada; I. Dünya Savaşı sırasında, Gelibolu’da, Elaious antik kentinde, Fransız İşgal Kuvvetleri tarafından yapılan nekropolis kazısında ortaya çıkan ve bugün küçük bir bölümü İstanbul Arkeoloji Müzesi’nde bulunan 328 adet eserin bir grubunu oluşturan 35 adet kyliks ve 2 adet kyliks parçası değerlendirilmiştir.

Yapılan kazı; içinde bulunulan savaş ortamı dolayısıyla malzemenin iyi belgelenmemesi nedeniyle bilimsel olmaktan çok uzaktır. Eserlerin, bulundukları bölgeden, kontekstleri göz önüne alınmadan, karışık bir şekilde sandıklar içinde Paris Louvre Müzesi’ne nakledilmeleri, hangi mezarlara ait olduklarını belirlemeyi imkânsız hale getirmiştir. Bu nedenle, kyliksler mezar kontekslerine göre değerlendirilemediğinden, sadece form ve bezeme yönünden incelenerek sınıflandırılmışlar ve tarihlendirilmişlerdir.

Tez konusu kyliksler, siyah figürlü, kırmızı figürlü ve siyah firnisli olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır. (**K 1 – K 37**)

Siyah Figürlü Kyliksler (**K 1 – K 11**), 11 adet olup, bunlardan 1 kyliks “Siana tipi” (**K 1**), 7 kyliks (**K 2 – K 8**) “Küçük Usta tipi”, 2 kyliks “A Tipi” (**K 9 – K 10**) olarak gruplandırılmıştır. (**K 11**) numaralı kyliks, sadece siyah figürlü olup, yukarıda belirtilen alt gruplara dâhil değildir. Kırmızı figürlü tek kyliks (**K 12**)’dir. Siyah firnisli kyliksler 23 adet olup (**K 13 – K 35**), 2 tane kyliks parçası da bu gruba dâhil edilmiştir. (**K 36 - 37**)

Araştırma konusu 35 adet kyliks ve 2 parçanın, Atina Agorasında bulunmuş örneklerle bire bir benzerlikler gösterdiği saptanmıştır. Paris Louvre Müzesi’ndeki yayınlanmış örneklerle ve İstanbul Arkeoloji Müzesi’ndeki tez konusu kylikslere bakıldığında, antik kaynaklarda da bahsedildiği gibi kentin bir Atina kolonisi olduğu düşünülebilir. Siyah firnisli kyliksler arasında değerlendirilen Acrocup ve Vicup formlarının, zamanla değil, çömlekçilerin tarzıyla alakalı ve tek bir atölyeye ait oldukları düşünüldüğünde, Atina üretimi ithal kaplar oldukları açıktır.

Atina ile kuvvetli bağlantısı olan ve ticaret yolu üzerinde yer alan Elaious’ta, – herhangi bir atölyeye rastlanmamış olmasına rağmen - Atina üretimi kapların yanı sıra, yerel üretimin de olduğu düşünülmelidir. Tez konusu kylikslerin çoğundaki

form bozuklukları, renk değişimleri ve figürlerdeki özensizlik; yerel üretim olmaları ya da daha ucuz olan ikinci sınıf kapların ithal edildiği fikrini pekiştirmektedir; öte yandan kazı sırasında bulunmuş iyi kalitedeki eserlerin Paris Louvre Müzesi'ne götürülerek, İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne bu tür deforme eserlerin bırakıldığı da bir gerçektir.

Çalışma sonucunda, İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki kyliksler, MÖ. 575 ile 450 yılları arasına tarihlenmiştir. Bu tarihlemeye göre, Elaious'ta kazılan nekropolisin MÖ. 6. ve 5. yy. larda kullanıldığı doğrulanmıştır. Ancak kazıda ele geçen dağınık durumdaki tüm eserlerin incelenebilmesi durumunda nekropolisin tam tarihi ortaya çıkabilecektir.

Kentin tarihçesi ve sikke ikonografisi incelendiğinde ise; MÖ. 5. yy. ortalarında sikke darbetmeye başlayan Elaious'un en önemli tanrılarının Athena ve Artemis olduğu ortaya çıkmaktadır. Kentin Atina'ya olan bağlılığını, ön yüzde Athena başı, arka yüzde baykuş olan sikkeleri ile kanıtladığı düşünülmektedir. Roma İmparatorluk Dönemi sikkelerinde de arka yüzde Artemis büstünün kullanılması, Artemis kültünün bu dönemde de devam ettiğinin göstergesidir. Otonom Grek ve Commodus zamanına ait Roma Eyalet sikkelerinde karşımıza çıkan gemi pruvası, kentin Ege Bölgesi ile Karadeniz arasındaki kuzey-güney doğrultulu deniz ticareti ile ilgili olmalıdır.

Pruva üzerinde Protesilaos'u mızraklı gösteren sikkeler ise, kentte mezarı ve bir kutsal alanı bulunan Protesilaos'a verilen önem ile ilgilidir.

Tez çalışması sırasında, İstanbul Arkeoloji Müzesi Osmanlıca ve Fransızca arşivinde yapılan araştırmalarda rastlanan belgeler incelendiğinde, Fransızların Elaious nekropolisi ve Protesilaos kutsal alanında, savaş ortamını değerlendirerek Asar-ı Atika Nizamnamesi'ne aykırı izinsiz kazı yaptıkları ortaya çıkmıştır (**Ek 1 - 24**).

1884 yılında Osman Hamdi Bey tarafından hazırlanan ve yürürlüğe giren Asar-ı Atika Nizamnamesi'ne göre; tarihi eserlerin yurt dışına çıkarılması kesinlikle yasaklanmış ve arkeolojik kazı yapılması kesin kurallara bağlanmış idi.

Belgelerden, Müze Müdürlüğü'nce yapılan uyarılara rağmen Fransızlar tarafından Eleonte (Elaious) kazılarına bir süre daha devam edildiği; yapılan yazışmalar sonucunda, bugün İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde bulunan eserlerin tesliminin sağlandığı; ancak bundan sonra ruhsatsız kazılara tekrar başlanarak bulunan tüm eserlerin Paris Louvre Müzesi'ne götürüldüğü anlaşılmaktadır.

Kazıyı yapan ekip tarafından yayınlanan rapor ve birkaç araştırmacının oldukça eski tarihli makaleleri dışında, Elaious kazısıyla ilgili yayın yoktur. İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne bilimsel araştırma için gelen Paris Louvre Müzesi uzmanlarından bir kaçıyla yapılan görüşmede, Elaious kazısına ait not, fotoğraf, çizim, yazışma vb. tüm evrakın, bu müzenin arşivinde olduğu ve eserlerle birlikte yayınlanmasının planlandığı öğrenilmiştir. Bu yayının gerçekleşmesi halinde, İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki Elaious eserlerinin Louvre Müzesi'ndekiler ile karşılaştırılması, birlikte değerlendirilmesi, kazı sırasında çekilmiş fotoğraflarla, buluntu bilgilerine ulaşarak mezarlarının saptanması belki mümkün olabilecektir.

KAYNAKÇA

ANTİK KAYNAKLAR

- ARRIANOS, (MS. 90 - 170) ANABASIS
1926 Arrian, **Anabasis of Alexander**, Çev. P. A. Brunt, Londra, Loeb Classical Library Yay.
- HERODOTOS, (MÖ. 484 - 424) HISTORIA
1991 Herodotos, **Herodot Tarihi**, Çev. M. Ökmen, İstanbul, Remzi Kitabevi Yay.
- KLAUDIOS PTOLEMAIOS, GEOGRAPHIKE HYPHEGESIS
(PTOLEMY) (MS. 90 - 168) Klaudios Ptolemaios (Ptolemy), **Handbuch der Geographie**, Çev. A. Stückelberger, G. Gasshoff, Basel.
2006
- KSENOPHON, (MÖ. 440 - 355) ANABASIS
1922 Ksenophon, **Anabasis**, Çev. C. L. Brownson, Londra, Loeb Classical Library Yay.
- PAUSANIAS, (MS. 115 - 180) DIHEGESIS (*PERIEGESIS TES HELLADOS*)
1926 Pausanias, **Description of Greece, II (3–5)**, Çev. W. H. S. Jones, H. A. Ormerod, Londra, Loeb Classical Library Yay.
- PLINIUS, (MS. 24 - 79) NATURALIS HISTORIA
1956–1966 Plinius, **Natural History**, Çev. H. Rackham, Londra, Harvard Üniv. Yay.

POMPONIUS MELA,	KHOROGRAPHIA
(MÖ. 1. yy.)	Pomponius Mela, Description of the World , Çev.
1998	F. E. Romer, Michigan Üniv. Yay.
PROKOPIOS, (MS. 500 - 555)	BELLA (<i>HISTORIA</i>)
1916	Procopius, History of The Wars (3–4) , Çev. H. B. Dewing, Londra, Loeb Classical Library Yay.
STRABON, (MÖ. 63 - MS. 25)	GEOGRAPHIKA
1987	Strabon, Coğrafya , Çev. A. Pekman, İstanbul, Arkeoloji ve Sanat Yay.
THUKYDIDES, (MÖ. 455-400)	HISTORIAI
1923	Thucydides, History of The Peloponnesian War, IV(7–8) , Çev. C. F. Smith, Londra, Loeb Classical Library Yay.
ZOSIMOS, (MS. 5/6. yy.)	HISTORIA NEA
1982	Zosimos, New History , Çev. R. T. Ridley, Sydney.

MODERN KAYNAKLAR

- BATES, W. N., 1917 “Archaeological News, Notes on Recent Excavations and Discoveries; Other News”, **American Journal of Archaeology**, Sayı 21, 91-116.
- BEAZLEY, J. D., 1932 “Little-Master Cups”, **The Journal of Hellenic Studies**, Sayı 52 - 2, 167 -204.
- 1946 **Potter and Painter in Ancient Athens**, Londra.
- 1956 **Attic Black-Figure Vase Painters**, Oxford, Oxford Üniv. Yay.
- 1963 **Attic Red-Figure Vase Painters**, Oxford, Clarendon Yay.
- 1968 **The Development of Attic Black-Figure**, California, California Üniv. Yay.
- 1989 **Greek Vases**, Oxford, Oxford Üniv. Yay.
- BERNHARD, M .L., 1964 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Polland 6, Warsaw Musee National 3, Varşova.
- BOARDMAN, J., 1964 **The Greek Overseas**, Londra, Penguin Yay.
- 1996 **Athenian Red Figure Vases**, Londra, Thames & Hudson Yay.

- 1997 **Athenian Black Figure Vases**, Londra, Thames & Hudson Yay.
- BONOMI, S., 1991 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Italy 65, Adria-Museo Archeologico Nazionale 2, Roma.
- BRIJDER, H. A. G., 1991 **Siana Cups II**, Amsterdam, Allard Pierson Series 8.
- 1996 **Corpus Vasorum Antiquorum, Attic Black Figure Drinking Cups**, Netherlands 8, Allard Pierson Museum University of Amsterdam 2, Amsterdam.
- 1998 **Early Greek Vase-Painting. 11th-6th century B.C.**, Londra, Thames & Hudson Yay.
- 2001 **The History of Greek Vases, Potters, Painters and Pictures**, Londra, Thames & Hudson Yay.
- BUSCHOR, E., 1969 **Griechische Vasen**, Münih, R. Piper & Co Verlag Yay.
- CHAMONARD, J.,- COURBY, F.,- DHORME, E., 1915 “Corps expéditionnaire d’Orient. Foilles archéologiques sur l’emplacement de la nécropole d’Eléonte de Thrace”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 39, 135 - 240.
- CHANDLER, R., 1775 **Travels in Asia Minor, 1764 – 1766**, Oxford.

- CHOISEUL-GOUFFIER, M.G.F.A., 1872 **Voyage Pittoresque de l'Empire Ottoman de la Grèce**, Paris.
- COOK, J. M., 1973 **The Troad: an archaeological and topographical study**, Oxford, Oxford Üniv. Yay.
- COOK, R. M., 1960 **Greek Painted Pottery**, Londra, Methuen Yay.
- COURBY, R. M., 1922 **Les Vases Grecs á Reliefs**, Paris.
- DELATTRE, A. L., 1915 "Note sur une nécropole antique trouvée dans la presqu'île de Gallipoli", **Comptes-rendus des Séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres**, Sayı 39, 268 – 269.
- DEMANGEL, R., 1926 **Le Tumulus dit de Protésilas. Fouilles du corps d'occupation Français de Constantinople 1**, Paris.
- DESCEUDRES, J. P., 1981 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Switzerland 4, Basel Antikenmuseum Sammlung 1, Bern, Verlag Peter Lang Yay.
- DRAGO, C., 1942 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Italy 43, Taranto Museo Archeologico Nazionale 2, Taranto.
- DUSENBERY, E. B., 1998 (a) **Samothrace**, The Nekropoliseis and Catalogues of Objects by Categories, Princeton, Princeton Üniv. Yay.

- 1998 (b) **Samothrace**, The Nekropoliseis, Catalogues of Burials, Princeton, Princeton Üniv. Yay.
- FELLMANN, B., 1988 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Deutschland 56, München Antiken Sammlungen 10, Münih.
- FOLSOM, R. S., 1967 **Handbook of Greek Pottery**, Greenwich, New York Graphic Society Yay.
- GAUTIER, E. F., 1915 “Le Pointe de Sedd-Ul-Bahr”, **Annales de Géographie**, Sayı 23 – 132, 433 - 437.
- HEAD, B., 1911 **Historia Nummorum, A Manual of Greek Numismatics**, Oxford.
- HOPPIN, J. C., 1924 **A Handbook of Greek Black-Figured Vases**, Paris.
- IMHOFF-BLUMER ,F.,1883 **Monnaies Grecques**, Paris-Leipzig.
- ISAAC, B., 1986 **The Greek Settlements in Thrace Until the Macedonian Conquest**, Leiden, E. J. Brill Yay.
- JONES, C. P., 2001 “Philostratus’ Heroikos and Its Setting in Reality”, **The Journal of Hellenic Studies**, Sayı, 121, 141 – 149.
- KIEPERT, H., 1854 **Atlas Antiquus**, Berlin.
- KUNZE GOTTE, E., 1965 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Deutschland 26 Stuttgart Württembergisches Museum 1, Münih.

- LE CHEVALIER, J.B., 1802 **Voyage de la Troade, 1785 – 1786**, Paris.
- LIDELL, H. G. - SCOTT, R., 1996 “Ψοφέω”, **Greek - English Lexicon**, Oxford, Clarendon Yay., 2025.
- LOUKOPOULOU, L., 1989 “Contribution a l’histoire de la Thrace Propontique”, **MEAETHMATA**, Sayı 9, 68, Atina.
- 2004 “Thracian Chersonesos”, **An Inventory of Archaic and Classical Poleis**, (Ed. M. H. Hansen, T. H. Nielsen), 900 - 911, Oxford Üniv. Yay.
- LULLIES, R., 1972 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Deutschland 35, Kassel Antikenabteilung der Staatlichen Kunstsammlungen 1, Münih.
- MANSEL, A. M., 1948 **Türkiye’nin Arkeoloji, Epigrafi ve Tarihi Coğrafyası için Bibliyografya**, Ankara, TTK Yay.
- MOORE, M. B.,- **The Athenian Agora**, Cilt xxiii, Attic Black
PHILIPPIDES, M. Z. P., 1986 Figured Pottery, The American School of Classical Studies at Athens Princeton, New Jersey.
- NOBLE, J. V., 1965 **Techniques of Painted Attic Pottery**, NewYork.
- NORWOOD, G., 1917 “A Greek Inscription from Gallipoli”, **The Classical Quarterly**, Sayı 11.1, 1 - 2.

- OBERHUMMER, E., 1905 "Elaius", **Real-Encyclopädie**, Cilt 5, Stuttgart, 2227.
- PECK, H. T., 1897 "Elaeus", **Harpers Dictionary of Classical Antiquities**, New York.
- PFUHL, E.,- MÖBIUS, H.,1979 **Die Ostgriechischen Grabreliefs**, Band II, Mainz, Verlag Philipp von Zabern Yay.
- PICARD, C., 1921 "Rapport sur les fouilles de la nécropole d'Eleonte (Thrace)", **Comptes-rendus des Séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres**, Sayı 65, 130 – 136.
- PICARD, C.,- REINACH, A. J., 1912 "Voyage dans la Chersonèse et aux îles de la mer de Thrace", **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 36, 275 - 352.
- PLAOUTINE, N., 1938 **Corpus Vasorum Antiquorum**, France 14 Musée du Louvre 9, Paris.
- POCOCKE, R., 1771 **A Description of the East and of Some Other Countries , 1743–1745**, Londra.
- POTTIER, E., 1915 "Note sur les fouilles de tombeaux Grecs faites aux Dardanelles" **Comptes-rendus des Séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres**, Sayı 59, 282–285.

- 1915 “Foilles archéologiques sur l’emplacement de la necropole d’Eléonte de Thrace”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 39, 135 - 240.
- 1931 “Coupe attique d’Eléonte au musée du Louvre”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 55, 430 – 437.
- REINACH, Th., 1917 “Une inscription grecque d’Eleonte”, **Comptes-rendus des Séances de l’Académie des Inscriptions et Belles-lettres**, Sayı 61, 29–30.
- RICHTER, G. M. A., 1953 **Corpus Vasorum Antiquorum**, USA 11, Metropolitan Museum of Art 2, Harvard Üniv. Yay.
- ROBERTSON, M., 1992 **The Art of Vase-Painting in Classical Athens**, Cambridge, Cambridge Üniv. Yay.
- SCHEURLEER, L.C.W., 1931 **Corpus Vasorum Antiquorum**, Netherlands Musee Scheurleer 2, Paris.
- SCHLIEMANN, H., 1881 **Ilios: The city and country of the Trojans**, New York, Harper & Brothers Yay.
- SCHWEIGERT, E., 1939 “Epigraphical notes”, **Hesperia**, Sayı 8.2, 170 – 176.

- SPARKES, B. A., -
TALCOTT, L., 1970 **The Athenian Agora**, Cilt xii, Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th Centuries B.C., Part1-2, The American School of Classical Studies at Athens, Princeton, New Jersey.
- TALBERT, R. J. A., 2000 **Barrington Atlas of the Greek and Roman World**, New Jersey, Princeton Üniv. Yay.
- TRUE, M., 1978 **Corpus Vasorum Antiquorum**, USA 19, Museum of Fine Arts Boston 2, Mainz.
- UMAR, B., 1993 **Türkiye’deki Tarihsel Adlar**, İstanbul, İnkılâp Yay.
- VANDERPOOL, E., 1946(a) “The Rectangular Rock-Cut Shaft”, **Hesperia**, Sayı 15 - 4, 265 - 336.
- 1946(b) “Some Black - Figured Pottery from the Athenian Agora” **Hesperia**, Sayı 15 - 2, 120 - 137.
- VILLARD, F., 1951 **Corpus Vasorum Antiquorum**, France 17 Musée du Louvre 10, Paris.
- WAIBLINGER, A., 1978 “La ville grecque d’Eléonte en Chersonèse de Thrace et sa nécropole”, **Comptes-rendus des Séances de l’Académie des Inscriptions et Belles-lettres**, Sayı 122, 843 - 857.
- WALTERS, H. B., 1896 **British Museum Catalogue of the Greek and Etruscan Vases iii**, Londra.

- 1920 “Chronique des fouilles et découvertes archéologiques dans l’orient hellénique (Nov.1919–1920)”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 44, 367 - 415 (411)
- 1922 “Chronique des fouilles et découvertes archéologiques dans l’orient hellénique (Nov.1921–1922)”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 46, 477 - 556 (539 - 541).
- 1923 “Chronique des fouilles e découvertes archéologiques dans l’orient hellénique”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 47, 498 - 544 (541).
- 1924 “Chronique des fouilles et découvertes archéologiques dans l’orient hellénique”, **Bulletin de Correspondance Hellénique**, Sayı 48, 446 - 515 (504).

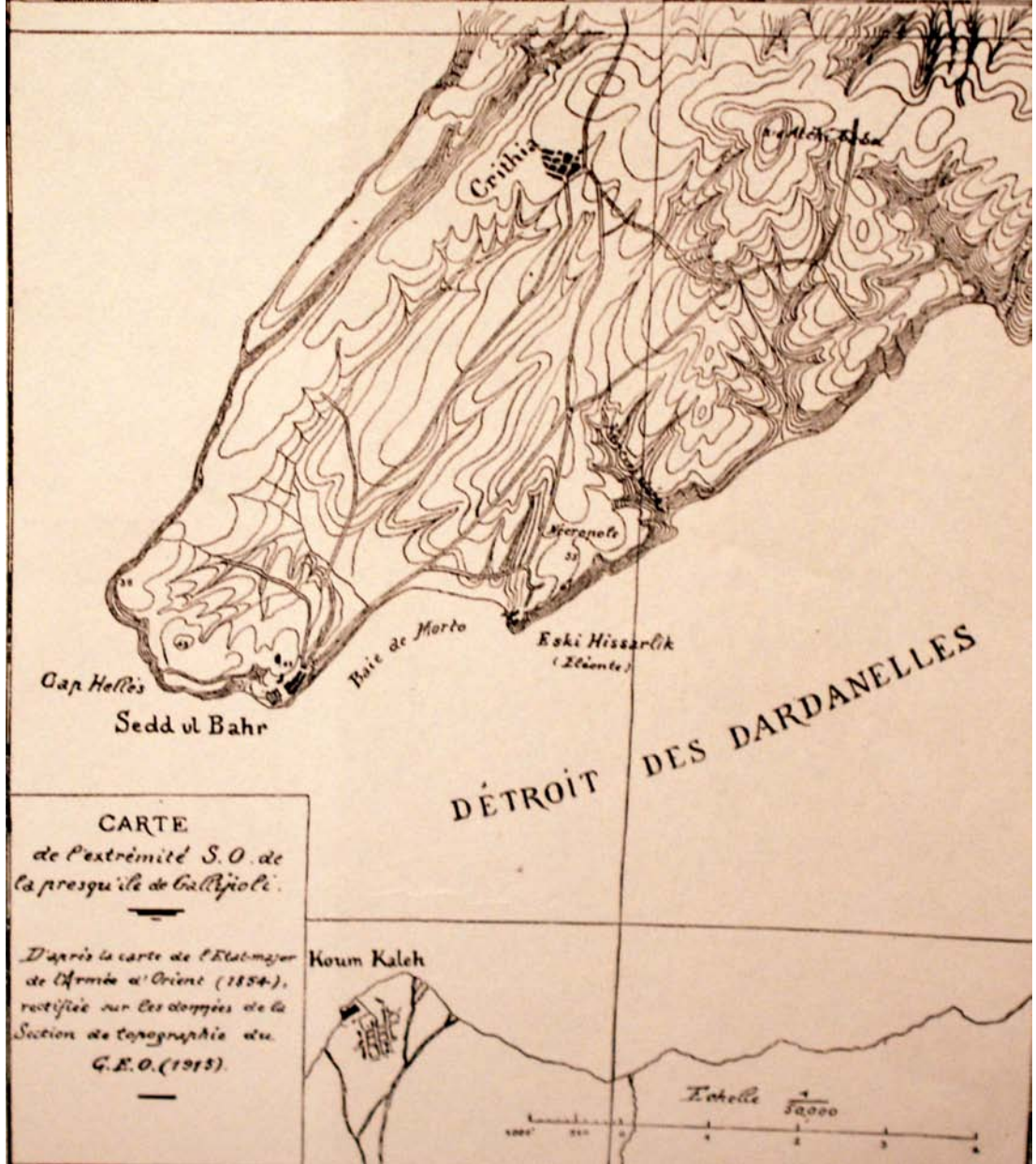

Khersonesos Bölgesi Haritası

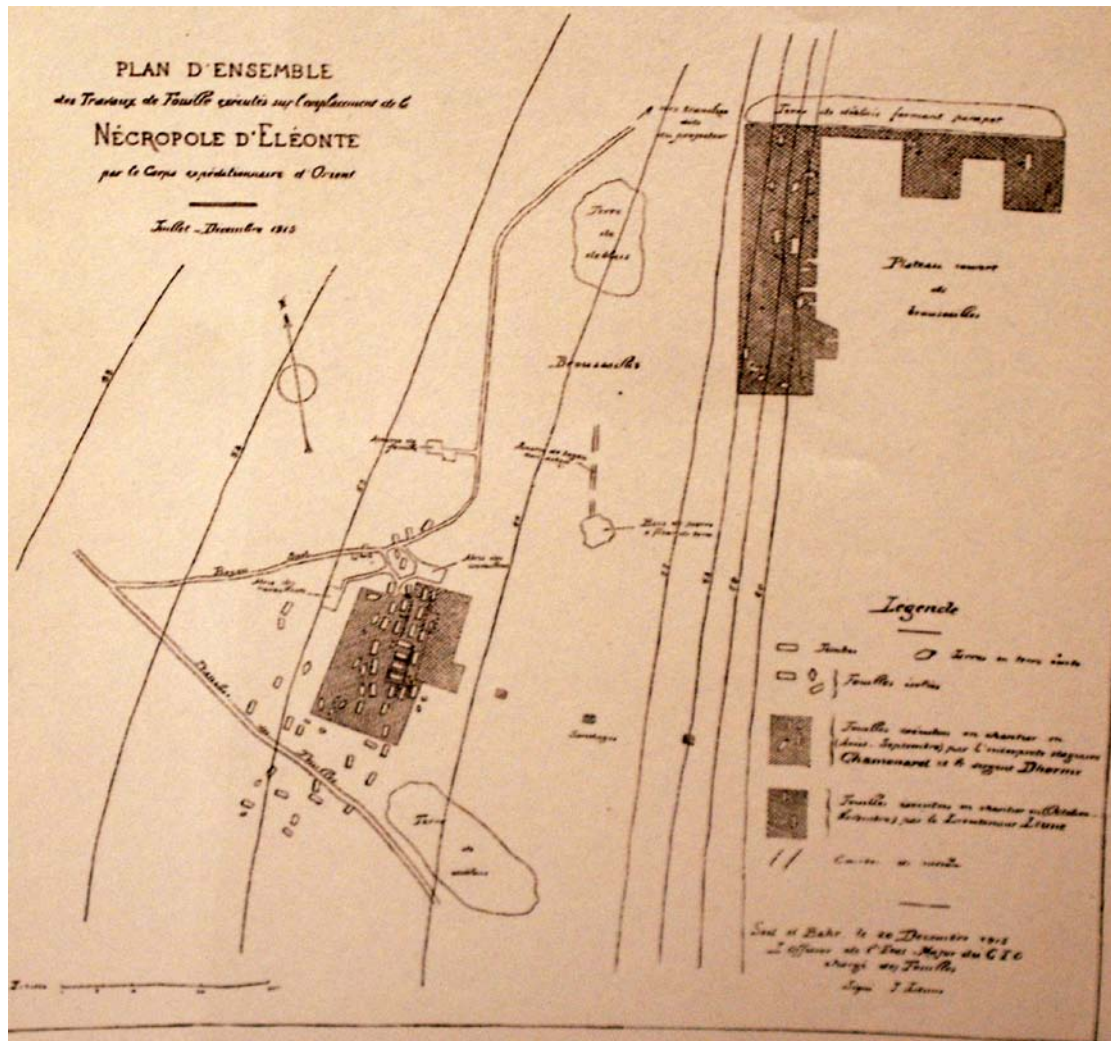
LEVHA 2

Gelibolu Yarımadası / Çanakkale Şehitler Anıtı ve Morto Limanı

1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan Bölge Haritası

1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan ve Kazılan Bölümleri Gösteren Plan

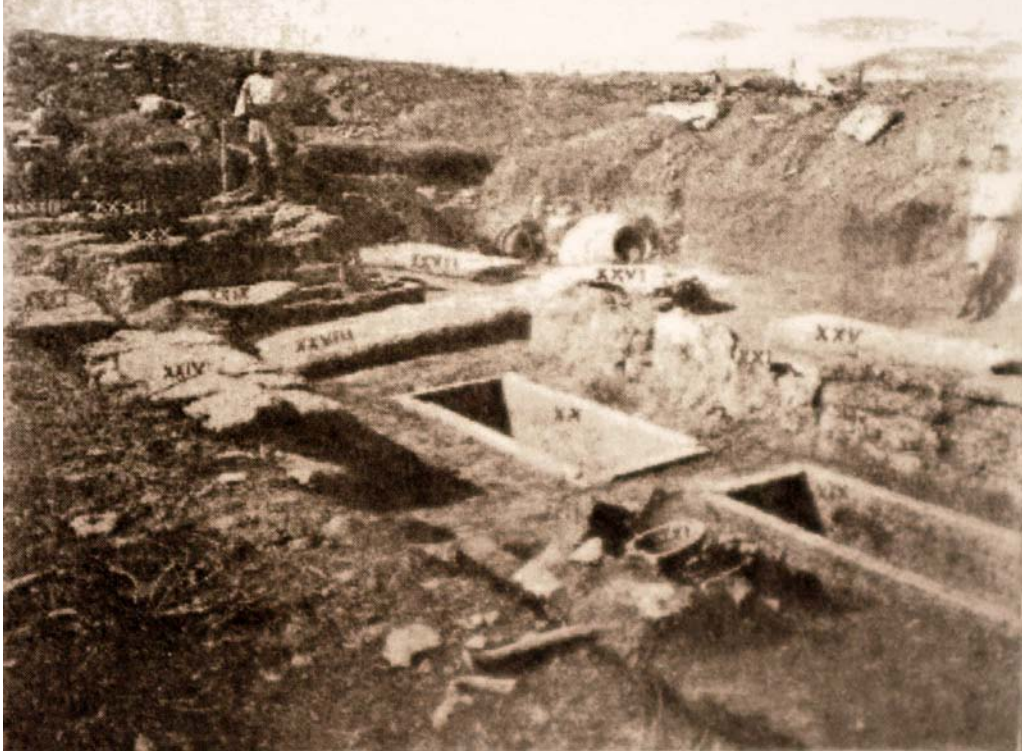
1915'te Fransız Kazı Ekibi Tarafından Hazırlanan Nekropol Planı

1915'te Fransız Kazi Ekibi Tarafından Hazırlanan Nekropol Planı

a-b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar

a-b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar

a-b) Kazı Sırasında Çekilmiş Fotoğraflar

LEVHA 10

a) Louvre Müzesi'ndeki, M.Ö.7.yy. Protokorinth Skyphos (ELE 115)

b) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları

LEVHA 11

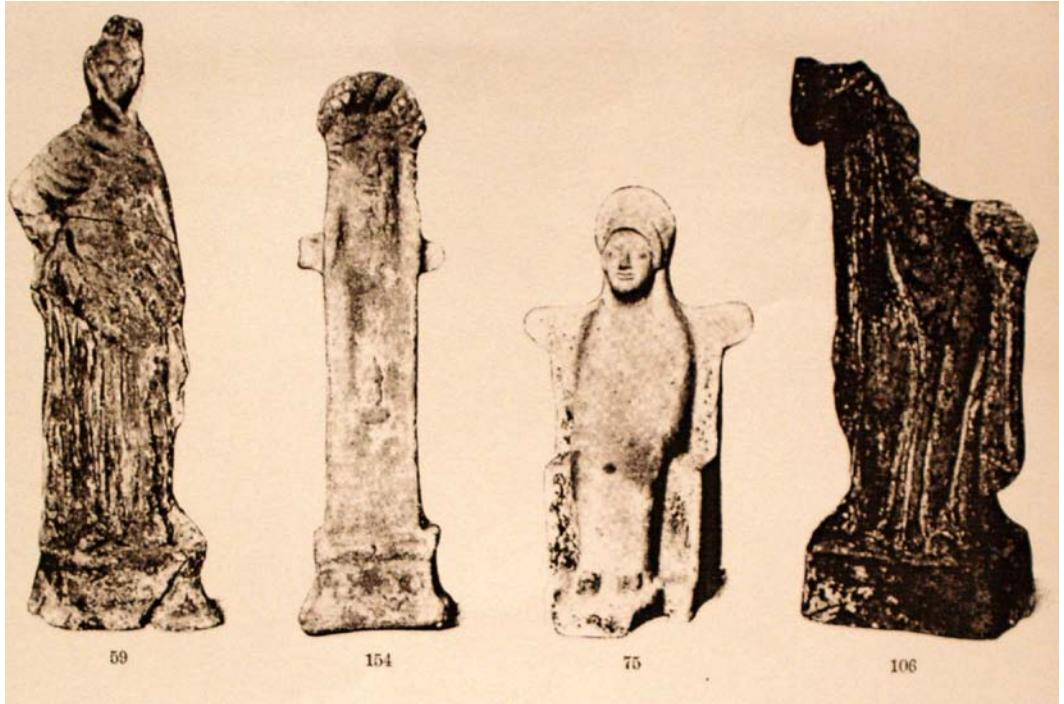
a-b) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları

LEVHA 12

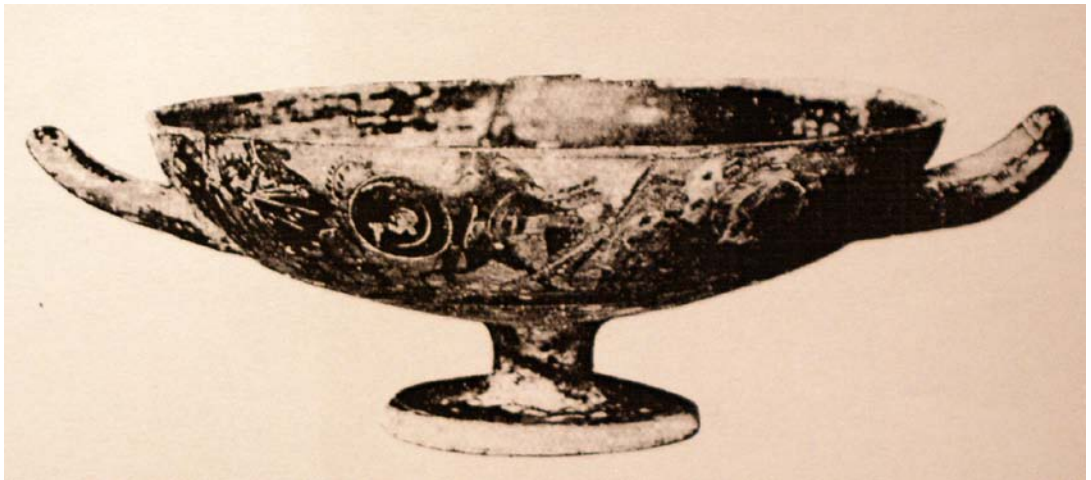

a-b) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları

a) Louvre Müzesi'ndeki Elaious nekropol buluntuları

b) Louvre Müzesi'ndeki A Tipi Kyliks

LEVHA 14

1845 Yılında Parthenon'da Bulunan Yazıt Parçası. (MÖ. 372)

استانبول قوماندا نلنى

طوبیحي قوماندانلني

نومرو

✓✓✓

9.

موزه مدرن علیہ

وَأَنْزَلْتُ خَبْرَهُ قَعْدَ بَغْدَادٍ - دَمِ الْبَيْتِ - أَعْلَمَهُدَى [مَعْلُومَهُ] مَوْفَعَهُ بَوْدَ دَعْلُكُ بِرَأْسِي فِي تَلِ الْبَيْتِ قَعْدَ آيَهُدَى فِي بَحْرِهِ
بِسْمِ دَنْدِي أَلَا عَيْدَ خَيْرِي قَعْدَ مَعْلُومَهُ أَدْلُورِي دَمِ مَلُورَ دَمِ سَمْدِي يَهْ قَعْدَ - بَوْدِي مَجْدَزِي يَلَا - لَدَايَهُ بَهْمُورَ كَوْبَرِ
مِيَانَهُ عَيْدَ لَدُنِي فِي آيَرِ دَلُورَ قَعْدَ ... مَعْلُومَهُدَى وَلِي مَزْدَه [قَوْمِيَه] دَنْدِيَه مَحْلُكُ دَنْدِي - مِهْ طَبِي يَهْ قَعْدَ
عَا مِلُورِي عَفَا لَدُنِي دَاوَرِ دَنْدَه الْبَيْتِ بَوْدَه كَوْبَرِ آيَهُ لَكَمِيَرِ بَهْمُورَ قَعْدَ لَدُنِي دَلُورِي دَنْدَه بُولُوف
بَلُورِي قَعْدَ مِيَانَهُ دَانِيَه نَقِي دَلُومَ دَاوَرِ عَفَا لَكَمِيَرِ بُولُورِي دَنْدِي دَاوَرِ عَفَا لَكَمِيَرِ هَانَدَ دَمِ آيَتِي اسْجَا قَعْدَ لَدُنِي
نَقَرِ قَعْدَ عَفَا لَكَمِيَرِ عَفَا دَلُورَ - مَعْلُومَهُدَى

اسانہ قوتانی

W. H. Jones

باعتدافه
۴۱

İSTANBUL KUMANDANLIĞI

Topçu Kumandanlığı

Numro

739

MÜZE MÜDİRİYYET-İ ALİYYESİNE

Fransızların Çanak Kal'a Boğazı Rum İli sâhilindeki (Hisarlık) mevkiinde yüz dönümlük bir araziye tel ile tahdid ederek¹ bir buçuk/ seneden beri âsâr-ı atîka hafriyatıyla meşgûl oldukları ve mahall-i mezkûrdan² şimdiye kadar beş yüzü mütecâviz³ yekpâre⁴ lâhd ile birçok küpler/ meydana çıkarıldığı gibi ayrıca olarak da 1/25,000 mikyasındaki⁵ haritamızda [Kum Tepe] denilen mahallin dahi zemin-i tabi'iyeye⁶ kadar/ haçvarî hafredildiği ve oradan da iki boş küp ile ehemmiyetsiz bir taş lâhdin çıkarılarak Fransızlar yeddinde⁷ bulunan/ Seddü'l-Bahir Kal'ası meydan-ı dahilisine⁸ nakl ve elyevm⁹ orada hıfz edilmekde bulunulduğu ve işbu ameliyatın hâlen devam ettiği istihbar kılındığı¹⁰/ nazar-ı dikkat-i âlilerine¹¹ arz olunur.

Fi 26 Mart sene 39¹²

İstanbul Kumandanı

İmza (Salahaddin)

Bil-kayd ta'rif vecihle cevâb¹³

Fi 31 Mart sene 39¹⁴

117

¹ sınırlayarak

² zikredilen yerden

³ aşan

⁴ tek parça, tam

⁵ ölçөгindeki

⁶ doğal zemine

⁷ elinde

⁸ iç meydanına

⁹ şu anda

¹⁰ haber verildiği

¹¹ yüksek görüşlerine

¹² 26.01.1923

¹³ kaydedilerek etraflı cevap

¹⁴ 31.01.1923

“ MÜZE-İ HÜMÂYÛN”

Nezaret Numrosu	Tarih	Numro
Müze Numrosu 115	13 Mart sene 39	117

İSTANBUL KUMANDANI SALAHADDİN ÂDİL BEĞ HAZRETLERİNE

26 Mart sene 39¹⁵ tarih ve 739 numrolu tezkere-i aliyyeleri cevabıdır. Mütârekeden beru ecânibin¹⁶/ Gelibolu taraflarında bila-ruhsat¹⁷ hafriyat yapmakda oldukları rivayet edilmiş ise de mâlûmât-ı resmiye/ olmadığından hakikat anlaşılamamış idi. Çanak Kal’ada Hisarlık nam mahalde Fransızların hafriyat/ yaptıkları ise kat’iyyen İdare-i Âcizimce işidilmemiş ve mahallinden de bir gûne¹⁸ iş’âr-ı resmî ¹⁹ vâki olmamıştır.

Bu bâbda itâ buyurulan²⁰ izahatdan dolayı/ arz-şükrân ile beraber tasvîb buyurulur ise Fransız İşgâl Ordusu Baş/ Kumandanı General Şarpi²¹ ile bi’l-muhabere²² keyfiyetin anlaşılabacağı ma’ruzdur²³.

(Y a z ı l a)

¹⁵ 26.01.1923

¹⁶ ecnebilerin

¹⁷ ruhsatsız olarak

¹⁸ türlü

¹⁹ resmi yazılı haber

²⁰ bu uğurda verilen

²¹ Antoine Charpy

²² haberleşilerek

²³ Arz olunur

“MÜZE-İ HÜMÂYÛN”

Nezâret Numrosu	Tarih	Numro
Müze Numrosu	22 Mayıs sene 39 ²⁴	165
131		

Ma’ârif Vekâlet-i Celîlesi Hars Müdîriyyet-i Aliyyesine

Fransızların Seddü’l-Bahirde yapmakda olduklarına dair 16 Nisan sene 39²⁵ tarih ve 217 numrolu tahrirât-ı aliyyeleri cevabıdır/. Bu bâbda evvelce İstanbul Kumandanı Selâhaddin Âdil Paşadan da bir tezkere almış ve bu bâbda Müzece mâlûmat olmadığından/ Fransız İşgâl Ordusu Baş Kumandanı General Şarpi ile muhabere edilmesi lüzumunu cevaben yazmış idim/

Paşa âcizlerinin²⁶ mümaileyh General Şarpi ile muhabere etmekliğim ve şifahen bunu tettebbu’ etmesi²⁷ üzerine General ile / olan muhabere bir netice vermediğinden/ kendisinden şifahen izzahât ve müsaadesiz icra olunan hafriyatın ta’tili(ni) talep edilmiş/ ve bu bâbda /.....Beğ Efendi tarafından dahi teşebbüsât-ı/ lâzimenin iyfa edilmesi/ zımnında²⁸ meşarü’n-ileyhe²⁹ takdim/ eylediğim/(ta’kibât) Fransızca muhtıra ? Fransızların gerek İstanbulda Saray Burnunda/ ve gerek Makri Köyünde ve nihayet Seddü’l-Bahirde yapmakda oldukları/ hafriyata dair malûmat-ı kâfiye bulunduğundan zıkr olunan muhtıranın bire sûretini/ leffen taraf-ı âlilerine irsal eyledim³⁰ efendim

(Y a z ı l a)

²⁴ 22.03.1923²⁵ 16.02.1923²⁶ Müze Müdürü Halil Bey’in²⁷ incelemesi²⁸ için²⁹ adı geçene³⁰ gönderdim

آورد کیا

بیوک ملت مجلسی

انوار معین و کمالی

حرث مدبریتی دائره سی

عمومی

خصوصی

استان بول آنا رعیقه موزه لری مدیریتی عمومی علیه سته

مذله: فرانز درن سدا بحر
حقیقاتی حقیقه کی معلومه
انتظار ایلمده معلم
کلیسی فقط افندی
استه عایلی رطه وسته
الذ میغه دار

۹۱۶۴ نوزد ولود،، مایس ۹۱۶۴ تاریخی تحریر اتکزله معلم کلیسیای رفعت بک
استه عایله ۹۱۶۴ نوزد ولو تحریر اتکز ایله ده مدیریتی علیه لری طرفدن فرانز
هیزالی تاریخی طرفدن سدا بحره یا بیله دن حقیقات حقیقه عدنان بل افندی
ویریه فرانز به خطه ده یک بر صورتی اخذ ایله شد. سدا بحره یا بیله دن حقیقات
مخصوصه طرف والا لر دن وقوع بولان تحقیقات اوزرینه آنا بحی معلومات
قطعیه ارتفع رایلمده و رفعت بک استه عایسی دخی تألیف وترجمه نتیجه
نظر دقت و اعتباره آنمده اولسینی جواباً برای معلومات عوض و بیان ایدرم اضم
حوت مدیریتی
مبارک

سال ۱۳۵۷

دستورالعمل
۱۵۷

بر صورتی ۹۱۶۴ نویسم در

TÜRKİYÂ

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Umûr-ı Ma'ârif Vekâleti

Hars Müdiriyyeti Dâ'iresi

Umûmî

Hususî 282

Hülâsâ:

Fransızların Seddü'l-Bahir / Hafriyatı
hakkındaki ma'lûmata/ intizâr edilmekte
ve Muallim / Kilisli Rif'at Efendinin
istida'âsının nazar-ı dikkate/alındığına
da'ir

İstanbul Âsâr-ı Atîka Müzeleri Müdiriyyet-i Umûmiyye-i Aliyyesine

9162/163 numrolu ve 22 Mayıs 339 tarihli tahrirâtınızla³¹ Muallim Kikisli Rif'at Beğin/ istida'âsıyla 9164/165 numrolu tahrirâtınız ile de Müdiriyyet-i Aliyeleri tarafından Fransız/ Generali Şarpi tarafından Seddü'l-Bahirde yapılan hafriyat hakkında Adnan Beğ Efendiye/ verilen Fransızca muhtıranın bir sûreti az edilmiştir³². Seddü'l-Bahirde yapılan hafriyat/hususunda taraf-ı vâlâlarından³³ vuku'bulan tahkikat üzerine alınacak ma'lûmât-ı/ kat'ıyyeye intizâr edilmekte³⁴ ve Rif'at Beğin istidası dahi Te'lif ve Tercüme Hey'etince/nazar-ı dikkat ve i'tibare alınmış olduğu cevaben berây-ı mâ'lûmat³⁵ arz ve beyân eylerim efendim.

Fi 27 Mayıs sene 329³⁶

Hars Müdîri

Mübârek

Dosyasına fi 2 Haziran sene 39³⁷

157

Bir sûreti 9162 dosyayadır

³¹ yazınızla

³² alınmıştır

³³ yüksek makamınızdan

³⁴ kesin bilgi beklenmekte

³⁵ bilgi vermek için

³⁶ 27.03.1923

³⁷ 02.04.1923

نظارت نومروسی	تاریخ	نومرو
موزه نومروسی	۹ کسح	۷۱۸

سید احمد علی قزوینی

۱۹۱۰ (مؤنیت) نام
مربع قدمه

[illegible]

۹۱۶۴
 ۹۱۶۵
 ۹۱۶۶
 ۹۱۶۷
 ۹۱۶۸
 ۹۱۶۹
 ۹۱۷۰
 ۹۱۷۱
 ۹۱۷۲
 ۹۱۷۳
 ۹۱۷۴
 ۹۱۷۵
 ۹۱۷۶
 ۹۱۷۷
 ۹۱۷۸
 ۹۱۷۹
 ۹۱۸۰
 ۹۱۸۱
 ۹۱۸۲
 ۹۱۸۳
 ۹۱۸۴
 ۹۱۸۵
 ۹۱۸۶
 ۹۱۸۷
 ۹۱۸۸
 ۹۱۸۹
 ۹۱۹۰
 ۹۱۹۱
 ۹۱۹۲
 ۹۱۹۳
 ۹۱۹۴
 ۹۱۹۵
 ۹۱۹۶
 ۹۱۹۷
 ۹۱۹۸
 ۹۱۹۹
 ۹۲۰۰
 ۹۲۰۱
 ۹۲۰۲
 ۹۲۰۳
 ۹۲۰۴
 ۹۲۰۵
 ۹۲۰۶
 ۹۲۰۷
 ۹۲۰۸
 ۹۲۰۹
 ۹۲۱۰
 ۹۲۱۱
 ۹۲۱۲
 ۹۲۱۳
 ۹۲۱۴
 ۹۲۱۵
 ۹۲۱۶
 ۹۲۱۷
 ۹۲۱۸
 ۹۲۱۹
 ۹۲۲۰
 ۹۲۲۱
 ۹۲۲۲
 ۹۲۲۳
 ۹۲۲۴
 ۹۲۲۵
 ۹۲۲۶
 ۹۲۲۷
 ۹۲۲۸
 ۹۲۲۹
 ۹۲۳۰
 ۹۲۳۱
 ۹۲۳۲
 ۹۲۳۳
 ۹۲۳۴
 ۹۲۳۵
 ۹۲۳۶
 ۹۲۳۷
 ۹۲۳۸
 ۹۲۳۹
 ۹۲۴۰
 ۹۲۴۱
 ۹۲۴۲
 ۹۲۴۳
 ۹۲۴۴
 ۹۲۴۵
 ۹۲۴۶
 ۹۲۴۷
 ۹۲۴۸
 ۹۲۴۹
 ۹۲۵۰
 ۹۲۵۱
 ۹۲۵۲
 ۹۲۵۳
 ۹۲۵۴
 ۹۲۵۵
 ۹۲۵۶
 ۹۲۵۷
 ۹۲۵۸
 ۹۲۵۹
 ۹۲۶۰
 ۹۲۶۱
 ۹۲۶۲
 ۹۲۶۳
 ۹۲۶۴
 ۹۲۶۵
 ۹۲۶۶
 ۹۲۶۷
 ۹۲۶۸
 ۹۲۶۹
 ۹۲۷۰
 ۹۲۷۱
 ۹۲۷۲
 ۹۲۷۳
 ۹۲۷۴
 ۹۲۷۵
 ۹۲۷۶
 ۹۲۷۷
 ۹۲۷۸
 ۹۲۷۹
 ۹۲۸۰
 ۹۲۸۱
 ۹۲۸۲
 ۹۲۸۳
 ۹۲۸۴
 ۹۲۸۵
 ۹۲۸۶
 ۹۲۸۷
 ۹۲۸۸
 ۹۲۸۹
 ۹۲۹۰
 ۹۲۹۱
 ۹۲۹۲
 ۹۲۹۳
 ۹۲۹۴
 ۹۲۹۵
 ۹۲۹۶
 ۹۲۹۷
 ۹۲۹۸
 ۹۲۹۹
 ۹۳۰۰
 ۹۳۰۱
 ۹۳۰۲
 ۹۳۰۳
 ۹۳۰۴
 ۹۳۰۵
 ۹۳۰۶
 ۹۳۰۷
 ۹۳۰۸
 ۹۳۰۹
 ۹۳۱۰
 ۹۳۱۱
 ۹۳۱۲
 ۹۳۱۳
 ۹۳۱۴
 ۹۳۱۵
 ۹۳۱۶
 ۹۳۱۷
 ۹۳۱۸
 ۹۳۱۹
 ۹۳۲۰
 ۹۳۲۱
 ۹۳۲۲
 ۹۳۲۳
 ۹۳۲۴
 ۹۳۲۵
 ۹۳۲۶
 ۹۳۲۷
 ۹۳۲۸
 ۹۳۲۹
 ۹۳۳۰
 ۹۳۳۱
 ۹۳۳۲
 ۹۳۳۳
 ۹۳۳۴
 ۹۳۳۵
 ۹۳۳۶
 ۹۳۳۷
 ۹۳۳۸
 ۹۳۳۹
 ۹۳۴۰
 ۹۳۴۱
 ۹۳۴۲
 ۹۳۴۳
 ۹۳۴۴
 ۹۳۴۵
 ۹۳۴۶
 ۹۳۴۷
 ۹۳۴۸
 ۹۳۴۹
 ۹۳۵۰
 ۹۳۵۱
 ۹۳۵۲
 ۹۳۵۳
 ۹۳۵۴
 ۹۳۵۵
 ۹۳۵۶
 ۹۳۵۷
 ۹۳۵۸
 ۹۳۵۹
 ۹۳۶۰
 ۹۳۶۱
 ۹۳۶۲
 ۹۳۶۳
 ۹۳۶۴
 ۹۳۶۵
 ۹۳۶۶
 ۹۳۶۷
 ۹۳۶۸
 ۹۳۶۹
 ۹۳۷۰
 ۹۳۷۱
 ۹۳۷۲
 ۹۳۷۳
 ۹۳۷۴
 ۹۳۷۵
 ۹۳۷۶
 ۹۳۷۷
 ۹۳۷۸
 ۹۳۷۹
 ۹۳۸۰
 ۹۳۸۱
 ۹۳۸۲
 ۹۳۸۳
 ۹۳۸۴
 ۹۳۸۵
 ۹۳۸۶
 ۹۳۸۷
 ۹۳۸۸
 ۹۳۸۹
 ۹۳۹۰
 ۹۳۹۱
 ۹۳۹۲
 ۹۳۹۳
 ۹۳۹۴
 ۹۳۹۵
 ۹۳۹۶
 ۹۳۹۷
 ۹۳۹۸
 ۹۳۹۹
 ۹۴۰۰
 ۹۴۰۱
 ۹۴۰۲
 ۹۴۰۳
 ۹۴۰۴
 ۹۴۰۵
 ۹۴۰۶
 ۹۴۰۷
 ۹۴۰۸
 ۹۴۰۹
 ۹۴۱۰
 ۹۴۱۱
 ۹۴۱۲
 ۹۴۱۳
 ۹۴۱۴
 ۹۴۱۵
 ۹۴۱۶
 ۹۴۱۷
 ۹۴۱۸
 ۹۴۱۹
 ۹۴۲۰
 ۹۴۲۱
 ۹۴۲۲
 ۹۴۲۳
 ۹۴۲۴
 ۹۴۲۵
 ۹۴۲۶
 ۹۴۲۷
 ۹۴۲۸
 ۹۴۲۹
 ۹۴۳۰
 ۹۴۳۱
 ۹۴۳۲
 ۹۴۳۳
 ۹۴۳۴
 ۹۴۳۵
 ۹۴۳۶
 ۹۴۳۷
 ۹۴۳۸
 ۹۴۳۹
 ۹۴۴۰
 ۹۴۴۱
 ۹۴۴۲
 ۹۴۴۳
 ۹۴۴۴
 ۹۴۴۵
 ۹۴۴۶
 ۹۴۴۷
 ۹۴۴۸
 ۹۴۴۹
 ۹۴۵۰
 ۹۴۵۱
 ۹۴۵۲
 ۹۴۵۳
 ۹۴۵۴
 ۹۴۵۵
 ۹۴۵۶
 ۹۴۵۷
 ۹۴۵۸
 ۹۴۵۹
 ۹۴۶۰
 ۹۴۶۱
 ۹۴۶۲
 ۹۴۶۳
 ۹۴۶۴
 ۹۴۶۵
 ۹۴۶۶
 ۹۴۶۷
 ۹۴۶۸
 ۹۴۶۹
 ۹۴۷۰
 ۹۴۷۱
 ۹۴۷۲
 ۹۴۷۳
 ۹۴۷۴
 ۹۴۷۵
 ۹۴۷۶
 ۹۴۷۷
 ۹۴۷۸

[illegible][illegible]

أنا بيقع عما سده
مرويه بقا

[illegible]

عقباته خضراء
بذل شایسته
در راه معرفت
سایه

2

“MÜZE-İ HÜMÂYÛN”

Nezâret Numrosu

Tarih

Numro

9 Temmuz sene 39³⁸ 218

Müze Numrosu

HARS MÜDİRİYYET-İ ALİYYESİNE

Fransız İşgâl Ordusu Kumandanlığının Seddü'l-Bahirde (Eleont) nâm mevki-i kadimde yapmakda olduğu hafriyata dâir olan Fransızca muhtıranın bir sûretini 22 Mayıs sene 39/ tarih ve 265/9164 numrolu tahriratla takdim etmiş idim. Tarih-i mezkûrdan³⁹ sonra gerek İrfan Beğ tarafından siyaseten ve gerek taraf-ı âcizîden⁴⁰/ ayrıca icra kılınan teşebbüsât General Şarpi nezdinde bir günâ semere hâsıl etmemişdir/.Bu husus hakkında mümâileyh general tarafından âhiren aldığım tezkerede Saray Burnundan çıkan ve ehemmiyeti mâlûm olan/ mermerden kabartma Meryem Ana tasvirini şimdilik kat'ıyyen Müze'ye teslim edemeyeceğini bildirmekle beraber Seddü'l-Bahir hafriyatının ruhsat-ı resmîyeye rabtı⁴¹ hakkındaki teklifimi/ meskût-ı anı bırakmış⁴² ve ehemmiyetce üçüncü derece ? kalan Marki Köyündeki mozayikin nakli ise idare-i âcizî tarafından te'hir olunduğudur/. Keyfiyet şu sûretle ma'lûm-ı âlileri oldukdan sonra âsâr-ı atîka ulemâsından Mösyö Pikarın Teos harabesinde/ yapmak istediği hafriyat ruhsatnâmesinin General Şarpi ile muhtelif-fih olan ber-vech-i ma'rûz-ı mesâilin⁴³ Âsâr-ı Atîka Nizamnâmesine / tevfikân⁴⁴ hal ve intâcî(nın)⁴⁵ arz ve beyanına cür'et

kılındı efendim

(Y a z ı l a)

D o s y a 9217 100

³⁸ 09.05.1923³⁹ anılan tarihten⁴⁰ Halil Bey (Müze Müdürlüğü)'den⁴¹ resmi izne bağlanması⁴² cevapsız bırakmış⁴³ çeşitli meselenin/ (lerin) arzında olduğu gibi⁴⁴ uygun biçimde⁴⁵ neticelendirilmesi

۱۴۷۵

آوردکیا

بیوک ملت مجلسی

انوار معین و کاتبی

حرث و دیربختی دائره سی

عمومی

خصوصی

۱- تا بول

انوار حقه موزه ری مدیریت عمومی

اورن ولای معارف مدیریت موزد بر قطع تحریکات و انزال
 در الجرحه بر خیل زمانه بد ابرای خفیات ایلمده و ظاهره حقیقت
 اتاری یاری وانه به نقل ایلمده اولدیزی و محذکیم کتبت حقیقه
 یردسون قاسم معینه بارده بولندیزی بید پرلمده در دفتیه
 وانزله در الجرحه خفیات ابراسه معده ویرلمه ایب خفیات به بلاجه
 بولندیزی نفقا حاکم اولدیه صفر در کاه اولقه بواج ابرای حقیقاته
 خانه اولدیه مقام نژدنه تعین خفیات حقه طرف علیرینه تشبات
 لازمه بولندیس ویدیلجه ومله احترام اولور انتم

عزت مددی

مبارک

رو ب

۹۱۶۴
۱۰

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
UMÛR-I MA'ÂRİF VEKÂLETİ

Hars Müdüriyeti Dâ'iresi

Umûmî

Husûsî: 217

İstanbul

Âsâr-ı Atıka Müzeleri Müdüriyet-i Umûmiyyesine

Edirne Vilâyeti Ma'ârif Müdiriyyetinden mürûr bir kıt'a tahriratda⁴⁶ Fransızların/ Seddü'l-Bahirde bir hayli zamandan berü icray-ı hafriyat eylemekte ve zâhire⁴⁷ çıkarılan/ âsârı peyderpey Fransaya nakl etmekde oldukları ve mahalline giden Hey'et-i Tahkikenin/ protestosuna karşı mu'amele-i bâridede⁴⁸ bulundukları bildirilmektedir. Vaktiyle/ Fransızlara Seddü'l-Bahirde hafriyat icrasına müsa'ade verilmemiş ise⁴⁹/bulunmaları nizamden ca'iz olamayacağı derkâr⁵⁰ olmağla bu bâbda icrây-ı tahkikâtın/ âid olduğu makam nezdinde ta'til-i hafriyat hakkında taraf-ı âlîlerinden teşebbüsât-ı / lâzimedede⁵¹ bulunulması vesilesiyle arz-ı ihtirâm olunur⁵² efendim

Hars⁵³ Müdîri

Mübârek⁵⁴

Dosya

9164

100

⁴⁶ bundan önceki bir grup yazışmada

⁴⁷ meydana

⁴⁸ çirkin davranışta

⁴⁹ izinsiz

⁵⁰ bilinir

⁵¹ gereken girişimde

⁵² hürmetle arz olunur

⁵³ kültür

⁵⁴ Mübârek Gâlib

TÜRKİYÂ BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HÜKÜMETİ MA'ÂRİF VEKÂLETİ

Hars Müdîriyeti

29 Eylül 39⁵⁵

Umûmî

Husûsî 466

İstanbul Âsâr-ı Atîka Müzeleri Müdîriyyet-i Umûmiyyesine

26 Eylül 39⁵⁶ tarih ve 9306/307 numrolu tahrirâtınızla melfufen⁵⁷ irsal edilen⁵⁸ Fransızların/ Seddü'l-Bahir, Saray Burnu ve Marki Köyünde çıkardıkları âsârın listesi teşekkürle/ alınmıştır. Bu suretle gerek Saray Burnu ve Marki Köyü ve gerek Seddü'l-Bahirdeki âsârın/ kâffesi Müzenize teslim edilmiş oluyor efendim.

Hars Müdîri

Mübârek

Dosyasında Hıfzı Fi 3 Teşrin-i evvel sene 339⁵⁹

262

Dosya

9306

100

⁵⁵ 29.07.1923

⁵⁶ 26.07.1923

⁵⁷ ilişik olduğu halde

⁵⁸ gönderilen

⁵⁹ 03.08.1923

II. Fouilles de Makri-Keuy.

Page 4.

No. d'inventaire du Musée.	Matière. Marbre.	Dimensions en Mètres.	Désignation de l'objet
3967.	Marbre blanc.	0,85x0,58x0,25	Frgmt. d'architecture: méandres et fleurons; au dessus rang de feuilles d'acanthé.
3968.	"	0,84x0,31	Fût de colonne. Bandeaux verticaux coupés par d'autres en diagonale, déterminant des rangées de rhombes en creux.
3969.	"	0,25x0,80x0,55	Chapiteau imposte. Sur la face antérieure, une croix.
3970.	"	0,45x1,05x0,67	Moitié d'un grand chapiteau. Sur la face, médaillon entre des feuilles d'acanthé. Traces très visible de trépan.
3971.	"	0,52x1x0,60	Chapiteau imposte. Sur une des faces, croix avec des branches.
3972.	"	1x0,50x0,10	Frgmt. d'architrave avec bossage. Sur la face opposée, canal d'écoulement.

III. Fouilles de Sedd-ul-Bahr.

1. Eléonte.

A. Vases.

1.	Alabastre au nègre.	h. 0,157 cm.
2.	Grande coupe; exploits d'Héraclès. (manque - le pied.)	d. 0,274 "
3.	Coupe à figures noires, rehauts blancs et violets.	d. 0,19 "
4.	Petite coupe à figures noires, (oiseaux).	d. 0,148 "
5.	Lécythe épaule décorée de palmettes noires.	h. 0,197 "
6.	Amphorique, style rhodien; (manque l'embouchure).	h. 0,175 "
7.	Aryballe ecorinthien, cavalier; (manque l'embouchure)	h. 0,045 "
8.	Bombylios attique. Sirènes affrontées.	h. 0,15 "

Eléonte.

Page 6.

11-12. 2 masques féminine.

13. 1 tête féminine coiffée du polos. h. 0,06. cm.

Plusieurs animaux, (pigeon, belier, cochon) et fragments divers.

C. Bronze.

1. 1 strigile, (manque le ressort). 1. 0,215 cm.

2. 1 miroir. d. 0,10 "

3. 1 tasse. h. 0,047 "

4. 1 palette. 1. 0,165 "

5. 14 monnaies.

6. 3 pointes de flèche.

7. 1 plaque décorative en forme de croissant. 1. 0,11 "

Nombreux bagues et anneaux fragmentés.

D. Pâte de verre.

1. 2 amphorisque brisés.

Fragment divers.

E. Albâtre.

1. Alabastrum. h. 0,152 cm.

2. Alabastrum. h. 0,097 "

F. Marbre.

1. Doigt coudé. h. 0,047 cm. l. 0,05 "

G. Coquillage.

Quelques coquillages.

II. Butte de Protésilas.

Matières diverses.

1. 18 grandes meules, mortiers ou gonds de porte en pierre de l'époque préhistorique.
2. 24 haches préhistorique en pierre diverses.
3. 4 massues.
4. 3 casse-têtes.
5. 3 percuteurs.
6. 2 sùbs et de nombreux éclats de silex.
7. 30 fusaiôles en pierre ou terre cuite.
8. 3 fusaiôles, 1 anneau, 1 spatule, 1 tube et perceoire en os.
9. Plusieurs pierre polies en forme d'idôles à taille; de nombreux vases à col renversé; (incision, anses percées).
10. 1 petite amphore à 1 anse et 3 pieds, intacte. h. 0,055 cm.
11. 1 épingle de bronze; (incomplète). l. 0,156 "
12. 1 lampe byzantine. l. 0,13 "

Fragments divers, (pierre polie et terre cuite).

=====

Les trois chantiers de fouilles ont été remis aux autorités turques.

Stamboul le 25 Septembre 1923

Le sculpteur réparateur Le conservateur

1 H. san

Maury

pour Le Directeur général

Fahs

Le conseiller technique du C.O.F.G.

R. Demange

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MA'ÂRİF VEKÂLETİ

Hars Müdiriyeti

5 Mart sene 340⁶⁰

Umûmî

Hususî 149

Lef 2

İstanbul Âsâr-ı Atîka Müzesi Müdîriyyet-i Umûmiyye-i Aliyyesine

Fransızların vaktiyle Seddü'l-Bahirde yapmış oldukları hafriyata ve buradan çıkardıkları âsâra dâ'ir bu kere/ Dâhiliye Vekâletinden alınan tahrirâtla melfufâtı manzûr-ı âlîleri olmak⁶¹ üzere takdim ediliyor. Halbuki/ âsâr-ı mebhûse⁶² Müzenize teslim edilmişdi; işbu tahrirâta nazaran Fransızların mahal-i mezkûrda hafriyata yeniden/ başlamış oldukları anlaşılıyor ki buna dâ'ir bir kayıt da mevcut değildir. Mes'elenin tenviri⁶³ için bu bâbdaki/ mütâlâ'a-i aliyyelerine intizâr edilmekde⁶⁴ olduğunu arz ile te'yid-i ihtiram olunur efendim.

Hars Müdîri

Mübârek

Ta'rif vecihle cevâb fi 9 Mart⁶⁵

64

Dosya

9460

63

100

⁶⁰ 05.01.1924

⁶¹ nazarı dikkatinizi çekmek

⁶² sözü geçen eserler

⁶³ aydınlatılması

⁶⁴ beklenilmekte

⁶⁵ (sene 1340)=09.01.1924

“MÜZE-İ HÜMÂYÛN”

Nezâret Numrosu	Tarih	Numro
Müze Numrosu	9 Mart sene 340 ⁶⁶	64
63		

HARS MÜDİRİYYET-İ ALİYYESİNE

Fransızların vaktiyle Seddü'l-Bahirde yapmış oldukları hafriyata dâ'ir 5 Mart sene 340⁶⁷/ tarih ve 149/2 numrolu tahrirât-ı aliyyeleriyle melfufât⁶⁸ alındı/. Melfufâtın mütâlâ'asından mahal-i mezkûrda⁶⁹ elyevm hafriyat icrâ edilmediği ancak/ bi-l-umûm hafriyat mahallerinde olduğu misillü⁷⁰ âsâr-ı atîka nokta-i nazarından ehemmiyeti olmayan/ eşyanın bırakılmış olduğu anlaşılmaktadır. Seddü'l-Bahirde ve Eleontda/ çıkan eşyaya gelince bunların/ Müzece teslimini nâtık⁷¹ liste 26 Ağustos sene 339⁷² tarih ve 9306/317 numrolu tahrirâtımız ile/ takdim kılınmış⁷³ idi. Yalnız mahal-i mezkûr Yunanlıların taht-ı işgalinde/ bulunduğu sırada ihrâc olunan⁷⁴ âsârın Fransaya getirüldüğü cümle-i mesmu'ât dan/ olmağla⁷⁵ te'yîd-i ihtirâm olunur⁷⁶ efendim.

⁶⁶ 09.01.1924

⁶⁷ 05.01.1924

⁶⁸ ekleri olan mektup

⁶⁹ anılan yerde

⁷⁰ gibi

⁷¹ bildiren

⁷² 26.06.1923

⁷³ sunulmuş

⁷⁴ meydana çıkarılan

⁷⁵ herkesce duyulmuş olmakla

⁷⁶ hürmetle doğrulanır

TÜRKİYÂ BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HÜKÜMETİ MA'ÂRİF VEKÂLETİ

Hars Müdîriyeti

Umûmî

Husûsî

Dâhiliyeden Hâriciye Vekâletine yazılan fi 5 Şubat sene 341⁷⁷ ve
4265/433 tarih ve/ numrolu tahrirâtın sûreti

Mâbed ve Sedde Fransızların taht-ı işgalinde bulunan bulunan emvâl-i metrukeden⁷⁸
bir bâb hâne ile bir bâb hâne ile Seddü'l-Bahirde çıkardıkları/ âsâr-ı atıkanın ve
hafredilen arazinin teslim muamelesi icrâ edildiğine dâ'ir Fransızlar ile teati edilüb
Gelibolu/ Vilâyetinin iş'ârına⁷⁹ atfen⁸⁰ fi 14 Teşrinievvel sene 39⁸¹ tarihli ve 5303/
594 numrolu tahrirâtla Edirne Vilâyetinden irsal olunan⁸²/ üç kıt'a (peruse verbal)⁸³
leffen takdim kılındı.

Fransızların Seddü'l-Bahirde icra etdikleri hafriyatda çıkardıkları âsâr-ı atıkanın nev'
ve ehemmiyet ve mikdarıyla/ nerede kaldığına dâ'ir sebk iden⁸⁴ istizâh⁸⁵ üzerine
Edirne Vilâyetinden alınan cevâbda Seddü'l-Bahirdeki âsâr-ı/ atıka hafriyatına
Fransızların daha Yunanlılar zamanında mübâşeret idüb⁸⁶ Hükümetimizin te'sisi
esnasında/ birkaç gün için oraya kimseyi uğratmıyarak Miladdan 400 sene evveline
â'id birtakım masnu'âtı⁸⁷ mezarlıklarından/ Fransaya bir gice nakl eyledikleri ve
nev' ve ehemmiyetleri hakkında ma'lûmât mevcut olmayan bir hayli yer hafr
etdiklerine/ nazaran çok olduğu tahmin edilmekte ise de aded üzerine mikdâr
tesbitine imkân olmadığı ve altun/ masnuât meyanında⁸⁸ İskender-i Kebîre â'id

⁷⁷ 05.12.1925

⁷⁸ bırakılmış mallardan

⁷⁹ yazı ile bildirmesine

⁸⁰ bağlı olarak

⁸¹ 14.08.1928

⁸² gönderilen

⁸³ kelimesi kelimesine incelenmiş

⁸⁴ meydana gelen

⁸⁵ açıklanmasının istenmesi

⁸⁶ başlayıp

⁸⁷ eserleri

⁸⁸ arasında

altundan ma'mûl bir gemi modelinin dahi sevk edildiği istihbar⁸⁹ cebhesinden/ bulunduğu Gelibolu Vilâyetinin iş'âr-ı cevâbiyesine atfen Edirne Vilâyetinden bildirilmiştir.

Hariciye Vekâletinden Dahiliye Vekâletine yazılan fi 28 Şabat sene 340⁹⁰ tarihli ve 6177/440 numrolu/ tahrirâtın sûretidir.

Fi 5 Şubat sene 340⁹¹ tarihli ve 4265/433 numrolu tezkereye cevabdır

Fransızların Seddü'l-Bahirde çıkardıkları âsâr-ı atîkanın ifâdesi zımında⁹² Fransız Hükümeti nezdinden teşebbüsâtta/ bulunulmuş ise de Çanak Kal'ada Lloyd Triestino Kumpanyasının mahalli acentası olub Türk muhiblerinden bulunan/ Mösyö Leon nam zâtın Fransızların Seddü'l-Bahir civârında icrâ ederek âsâr-ı atîka-i nefîse ile mâl-â-mâl ⁹³/ sekiz cesim sanduğu Fransaya sevk etdiklerini ve elyevm âsâr-ı atîkanın âdetâ etrafa yayılmış ve meydanda/ bulunmuş bir halde bulunduğu ifâde edildiği Müdâfa'a-i Milliye Vekâletinin fi 10 Şubat sene 340⁹⁴ tarihli tezkeresinde/ iş'âr kılındığından işbu âsâr-ı atîkanın da ziyâına mahal kalmamak üzere müsta'celen⁹⁵ tedâbir-i takfiyeye tevessül../ Müze Müdîriyyetine de keyfiyetten mâ'lûmât i'tâ buyurulması mercudur⁹⁶

⁸⁹ haber alma, duyma

⁹⁰ 28.12.1924

⁹¹ 5.12.1924

⁹² dolayısıyla

⁹³ dopdolu

⁹⁴ 10.12.1924

⁹⁵ çok acele olarak

⁹⁶ rica olunur